

Nora Emilie Gautier Teigen

Nettverkssynergier

**En kvalitativ studie om nettverksmøter som hjelpetiltak i
barneverntjenesten**

Masteroppgave i barnevern

OsloMet – storbyuniversitetet

Fakultet for samfunnsvitenskap

Vår 2023

Sammendrag

Lov om barnevern (barnevernsloven-bvl.) trådte i kraft 1.1.2023. I barnevernsloven er det nå tatt inn en ny formålsparagraf, bvl.§ 1-9 som lovfester at barneverntjenesten skal legge til rette for at barnets familie og nettverk skal kunne involveres i alle faser av barnevernssaken hvis det vurderes egnet og å være til barnets beste jf. Bvl §1-3. Nettverksmøte som metode er et tiltak som innebærer direkte nettverksintervensjon. Dette er at den ansatte i barneverntjenesten og familien har direkte kontakt med barnet og familiens nettverk. Oppgavens problemstilling er hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter som hjelpetiltak i oppfølging av barn og ungdom.

Det empiriske materialet består av ti anonymiserte konklusjoner fra nettverksmøter og skriftlige intervjuer med en ungdom og ansatte i en barneverntjeneste som som omhandler deres forventninger til og erfaringer fra ti ulike nettverksmøter. Empirien er innhentet fra to barneverntjenester som benytter seg av nettverksmøter som hjelpetiltak. Analysen av materialet er inspirert av hermeneutik og stegvis deduktiv-induktiv metode.

I studien fremkommer fire hovedfunn; Nettverksmøter kan benyttes som hjelpetiltak i barnverntjnestens oppfølgingsarbeid til å fremme informasjonsdeling, lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre, fremme samarbeid rundt og med barnet og familien og til å fremme en ressursorientert praksis. På bakgrunn av studiens funn, eksisterende forskning og teoretisk utgangspunkt for nettverksmøter som metode ble det utviklet to konsepter. Endringsnøkkel og nettverkssynergier. Konseptene er ment som kreative kunnskapsbidrag som kan bidra til dialog om hvordan nettverksmøter i barneverntjenesten bidrar til å fremme informasjonsdeling, utarbeidelse og oppfølging av avtaler, samarbeid med og rundt barnet og familien og en ressursorientert praksis.

Abstract

The new, norwegian «barnevernsloven» entered into force on 1 January 2023. A new purpose clause has now been included, barnevernsloven § 1-9 states that the child welfare service must make arrangements for the child's family and network to be involved in all phases of the child welfare case if it is to be the child's best interests. The network meeting as a method that involves direct network intervention. This means that The child protection service have direct contact with the child and the family's network. The problem of thesis is how child protection services can use network meetings as a support in the follow-up of children.

The empirical material consists of ten anonymised conclusions from network meetings and written interviews with a youth and staff in a child protection service which deal with their expectations of and experiences from ten different network meetings. The experience has been obtained from two child protection services that use network meetings in their follow-up. The analysis of the material is inspired by hermeneutics and a step-by-step deductive-inductive method.

The study reveals four main findings; Network meetings can be used as auxiliary measures in the child welfare service's follow-up work to promote information sharing, make agreements about and follow up measures aimed at children and parents, promote cooperation around and with the child and family and to promote a resource-oriented practice. Based on the study's findings, existing research and the theoretical starting point for network meetings as a method, two concepts were developed. «Key to change» and «network synergies». The concepts are intended as creative contributions of knowledge that can contribute to dialogue about how network meetings in the child protection service contribute to promoting information sharing, preparation and follow-up of agreements, cooperation with and around the child and family and a resource-oriented practice.

Forord

Dagen i dag (eller natt er det visst) har jeg sett for meg siden prosjektskissen til masteroppgaven ble startet på. Nå er jeg her-masteroppgaven er ferdig.

Jeg sender en stor takk til veilederen min; Anita Røysum for konstruktive tilbakemeldinger underveis. Innspillene har hatt svært god timing, og hjulpet meg steg for steg videre i prosjektet.

En stor takk rettes også Elisabeth Strøm! Det er takket være hennes smittende engasjement, utømmelige kunnskap og erfaring om nettverksmøter i barneverntjenesten denne oppgaven ser sitt lys.

Og tusen takk til samboern min og sønnen vår, Louie. Dere har støttet meg til siste minutt, og alltid hatt troen på at masteroppgaven skulle bli ferdig. Dere er fantastiske!

Innholdsfortegnelse

Kapitel 1. Innledning.....	8
1.1 Nettverksmøtet	9
1.2 Bakgrunn for valg av tema.....	9
1.3 Formålet med oppgaven	10
1.4 Problemstilling.....	10
1.4.1 Avgrensning og presisering	11
1.5 Oppgavens disposisjon	12
Kapitel 2. Teoretisk utgangspunkt.....	14
2.1 Kunnskapsstatus.....	14
2.1.1 Kunnskap om barn og ungdoms medvirkning i nettverksmøtene	16
2.2 Sosialøkologisk systemteori	16
2.2.1 Den utviklingsøkologiske modellen.....	17
2.3 Eklektisk nettverksperspektiv.....	18
2.3.1 De tre kompetansesystemene	18
2.4 Nettverkspiralen.....	19
2.5 Møteleders rolle	20
2.6 Annerkjennelse som begrep i barneverntjenestens arbeid	20
2.7 Prosessmedvirkning.....	21
Kapittel 3. Metodisk fremgangsmåte.....	23
3.1 Egen forforståelse og posisjonering	23
3.2 Vitenskapsteoretisk utgangspunkt.....	24
3.3 Kvalitativ metode	25
3.4 Utvalg og rekruttering	25
3.4.1 ivaretagelse av personvern og taushetsplikt.....	27
3.5 Forskningsdesign, nytt utvalg og ny rekruttering	28

3.6 Analyse av det kvalitative materialet	30
3.7 Ivaretagelse av validitet og reliabilitet	35
3.8 Forskningsetiske overveielser	37
3.8.1 Å forske på egen arbeidsplass. Hvor fri er forskningen min da?	38
3.9 styrker og svakheter ved metoden.....	38
Kapittel 4: Presentasjon av funn	41
4.1 informasjonsdeling	41
4.1.1 Beskrivelser av barnet og barnets behov	41
4.1.2 Beskrivelse av foreldrene og foreldrenes behov.....	43
4.1.3. Barneverntjenestens vurderinger	43
4.2 Lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre	44
4.2.1 Praktisk og emosjonell støtte til barn og foreldre	45
4.2.2 Avtale, avslutte og evaluere oppfølging fra barneverntjenesten	46
4.3 Fremme samarbeid med og rundt barnet og familien	47
4.3.1 Samarbeid rundt familien.....	47
4.3.2 Samarbeid med familien	48
4.4 En ressursfokusert praksis.....	48
4.4.1 En ressursfokusert dialog	48
4.4.2 Beskrivelser av møte	49
Kapitel 5. Diskusjon	50
5.1 informasjonsdeling.....	50
5.1.2 Lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre	52
5.1.3 Fremme samarbeid med og rundt barnet og familien	55
5.1.4 En ressursfokusert praksis.....	56
5.1.5 Funnene i lys av litteratur om nettverksmøter	57
5.2. Endringsnøkkel	59
5.3 Nettverkssynergier	60
5.4 Endringsnøkkel og nettverkssynergier i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid.....	63
Kapittel 6. Oppsummering	66
6.1 konklusjon og veien videre.....	67
Referanser	69
Vedlegg 1	72
Vedlegg 2	73
Vedlegg 3	74
Vedlegg 4	75

Kapitel 1. Innledning

Hvorfor skrive en oppgave om nettverksmøter i barneverntjenesten? Ifølge lov om barnevern (barnevernsloven-bvl) §1-1 er barneverntjenestens mandat og samfunnsoppgave å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Lov om barnevern (barnevernsloven-bvl.) trådte i kraft 1.1.2023. og i den nye barnevernsloven er det nå tatt inn en ny formålsparagraf, bvl. § 1-9 som lovfester at barneverntjenesten skal legge til rette for at barnets familie og nettverk skal kunne involveres i alle faser av barnevernssaken hvis det vurderes egnet og å være til barnets beste jf. Bvl §1-3. Prop.133 L (2019-2021), s. 107) fremhever at inkludering av barnets slekt og nettverk i ulike faser i en barnevernssak kan bidra til at barnet og foreldre kan få hjelp og støtte der de bor og at dette kan forebygge barnets behov for mer inngripende tiltak. Det nye lovkravet forstår jeg som et krav til at barneverntjenester må ha kunnskap om, og mulighet for å drive nettverksinvolvering i alle faser av en barnevernssak.

Involvering av barnets nettverk i barneverntjenesten kan ta mange former. Det kan dreie seg om alt fra at barnet eller foreldre selv deler informasjon og lager avtaler med sitt private nettverk etter råd fra barneverntjenesten, til tiltak som nettverksmøter eller familieråd som innebærer direkte nettverksintervensjon som innebærer at den ansatte i barneverntjenesten og familien har direkte kontakt med nettverket (Fyrland, 2016, s. 2019). Statistisk sentralbyrå kategoriserer nettverksmøter og familieråd innunder kategorien «nettverksarbeid/ samarbeid med andre instanser». Av 4200 barn som mottok hjelpetiltak fra barneverntjenesten i 2021, var det omtrent 2000 barn som mottok familieråd og omtrent 600 som mottok nettverksmøter. Denne statistikken skiller ikke mellom barn som mottar dette som hjelpetiltak i hjemmet og barn som mottar det som tiltak i tillegg til omsorgstiltak. Som følge er det nærliggende å anta at antall barn som mottok nettverksmøter som hjelpetiltak i hjemmet er lavere en statistikken til SSB viser.

I motsetning til familieråd (Horverak, 2009, s.17) har nettverksmøter som tiltak fått begrenset oppmerksomhet innen forskning på barnevernsfeltet i Norge (Oterholm et al, 2023, s. 30). Nå som barnevernslovens formålsparagraf legger føringer for at barneverntjenesten skal ta konkrete vurderinger av barnets behov for involvering av barnets familie og nettverk, fordrer dette at barneverntjenesten må ha kunnskap om ulike måter

som kan fremme dette. Det vil derfor være interessant å bidra til kunnskapsutvikling om nettverksmøte som metode slik at valg av metode for involvering av barnets familie og nettverk i barneverntjenesten på best mulig måte kan tilpasses barnets særlige behov.

1.1 Nettverksmøtet

Nettverksmøter som tiltak i barneverntjenesten er prosessorienterte møter der løsningen på barnet og familiens problem kommer frem som et resultat av felles drøftinger mellom familien, deres valgte, private nettverk, barneverntjenesten og offentlige inviterte instanser (Størkenes, 2011, s. 229). Fyrland (2005, s. 227) beskriver at nettverksmøtet har en tredelt målsetting som er at sentrale personer i nettverket møtes og forenes, nettverket knytter forbindelser og kobles sammen til en gruppe og det skjer en utvikling av en prosess som resulterer i at det skjer en flytting av ansvar for endring over fra nettverksteamet til nettverket. På den måten er målet med nettverksmøte å øke følelsen av empowerment, som er opplevelse av kontroll og mulighet til selv å styre over eget liv (Källberg et al, 2018, s.39).

De prosessorienterte nettverksmøtene i barneverntjenesten har sin opprinnelse fra familieterapeutene Ross Speck og Carolyn Atteneave. i USA på 1960- og 70 tallet startet de med nettverksterapi i form av nettverksmøter hvor de samlet pasientene, dens familie og nettverk. Målgruppen for nettverksmøtene var personer med psykiske helseplager og rusmiddelmisbruk. Speck og Atteneave så på nettverket rundt pasienten som både en opprettholdende faktor og som en faktor som kunne bidra til å endre pasientens problem. (Källberg et al, 2018, s.70). Slike nettverksmøter var inspirasjon for utvikling for nettverksarbeid i sosialtjenesten i Sverige (Källberg, 2018, s.71) og senere i barnevernsarbeid i Norge (Klefbeck & Ogden, 1995, s.146).

1.2 Bakgrunn for valg av tema

En faktor som bidro til valg av tema for prosjektet er at jeg er opptatt av et åpnere barnevern. Av hensyn til vern om barna og familiene som er i kontakt med barneverntjenesten, kan den barnevernfaglige praksisen i barneverntjenesten fremstå lukket og preget av mystikk for utenforstående og samarbeidende tjenester. Forskning bidrar til innsyn, ny kunnskap og åpenhet om et felt. Jeg er utdannet barnevernspedagog og har i flere år jobbet i en barneverntjeneste som benytter seg av nettverksmøter som tiltak. Det er

derfor naturlig for meg å velge et tema som står den barnevernfaglige praksisen i barneverntjenesten nær, slik at masterprosjektet kan bidra til åpenhet rundt barneverntjenestens arbeid. Min erfaringskunnskap jeg har ervervet meg gjennom deltagelse i nettverksmøter, samt som ansatt i barneverntjenesten, har vært med på å vise meg retning for masteroppgavens tema og mål med oppgaven om å bidra til kunnskapsutvikling om hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter som tiltak. Særlig har min erfaringskunnskap med arbeid i barneverntjenestens oppfølgingsfase ført oppmerksomheten min til denne fasen i barnevernssaken.

1.3 Formålet med oppgaven

Temaet nettverksinvolvering av barnets familie og nettverk i alle faser av en barnevernssak er høyst aktuelt i dag. Barnets familie og nettverk vil kunne representerer viktige ressurser for barnet og foreldrene som kan bidra til at familien får hjelp og støtte der de bor og forebygge barnets behov for mer inngripende tiltak.

Jeg mener det er viktig for barnevernsfeltet at det forskers på ulike varianter av metoder og tiltak som legger til rette for involvering av barnet og familiens nettverk, da barn og familier har ulike behov som fremmer ulike former for tiltak med mål om nettverksmobilisering. Formålet med oppgaven er å belyse hvordan nettverksmøter som hjelpetiltak kan benyttes i det barnevernfaglige arbeidet.

1.4 Problemstilling

I studien ønsker jeg å se nærmere på hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter.

På bakgrunn av temaet, min forforståelse og egen posisjon, samt et ønske om å bidra til at ulike metoder for nettverksinvolvering i barneverntjenesten løftes frem, kom jeg frem til følgende problemstilling:

Hvordan kan barneverntjenesten benytte nettverksmøter som hjelpetiltak i oppfølging av barn og ungdom?

1.4.1 Avgrensning og presisering

Barneverntjenesten skal legge til rette for at barnet og familiens nettverk kan involveres i alle faser av en barnevernssak. Barnets behov for inkludering av familie og nettverk i de ulike fasene kan variere og ha ulike formål. En viktig begrensning for denne studien er at den tar for seg hvordan nettverksmøter kan benyttes som hjelpetiltak i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid. Jeg vil derfor kort redegjøre for viktige momenter i oppfølgingsfasen i en barnevernssak.

Oppfølgingsfasens begynner når barneverntjenesten etter endt undersøkelse vurderer at det er til barnets beste å iverksette hjelpetiltak jf. Bvl. § 3-1 og avsluttes ved at tiltakene vurderes avsluttet da målene med tiltakene er nådd, eller barneverntjenesten vurderer at barnet har særlig behov for omsorgstiltak jf. Bvl. § 5-1. Barneverntjenesten skal utarbeide en plan for oppfølging av hjelpetiltak jf. Bvl. § 8-2 i samarbeid med barn og foreldre. Planen skal inneholde mål og beskrivelse av hjelpetiltakene fra barneverntjenesten samt vise den oppfølgingen barnet og familien har behov for fra barneverntjenesten, ut ifra en konkret vurdering av barnets særlige behov. Barneverntjenesten skal jevnlig, ut ifra en forsvarlighetsvurdering jf. Bvl. § 1-7 evaluere planen og hjelpetiltakenes effekt sammen med barnet og foreldrene. En evaluering av plan for hjelpetiltak med tilhørende tiltak innebærer en prosess hvor informasjon om barnets nåværende situasjon belyses, mål og hjelpetiltakenes virkning mot målet i planen blir samtalt om med barn og foreldre. Viktige momenter for at evalueringsprosessene skal være forsvarlige er at de gjennomføres jevnlig, at barn og foreldre medvirker, og at barneverntjenestens vurdering blir tydelig kommunisert (Bufdir, 2023, s. 199). Helsetilsynet (2019) gjennomgikk 106 barnevernssaker. Det ble vurdert at det forelå svikt i oppfølging av hjelpetiltak i 60 prosent av sakene. Svikten bestod i at noen saker ikke var evaluert- og derfor ikke synlig fulgt opp, mange manglet medvirkning fra barn og foreldre samt at det forelå mangler i informasjonen fra barnverntjenesten. Bufdir (2023) fremhever at gode rutiner evalueringer av hjelpetiltak er sentralt for å sikre at igangsatt hjelpetiltak har den forventete effekten. Barneverntjenesten skal følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene og fremhever at gode rutiner for evaluering av hjelpetiltak er sentralt for å sikre forsvarlig oppfølging av barn og foreldre (s. 150)

Denne begrensningen er nødvendig for finne svar på oppgavens problemstilling, men den utelukker ikke at oppgavens funn kan ha relevans til bruk av nettverksmøter i andre faser av

en barnevernssak. Det er gjort lite tidligere forskning på bruk av nettverksmøter i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid. Ved prosjektets oppstart gjorde dette at jeg også tok i bruk forskning og litteratur jeg fant særlig relevant for nettverksmøte til bruk i barneverntjenestens undersøkelsesfase (Schellenberg, 2009), samt bruk av nettverksmøter innenfor andre fagfelt (Brottveit, 2013; Seikulla & Arnkil, 2007). Dette er derfor tatt med som kunnskapsgrunnlag for denne studien, og kan forsvares med bakgrunn i at nettverksmøte som metode i barneverntjenesten er basert på et eklektisk nettverksperspektiv som baserer seg på teorier og perspektiver fra flere fagfelt. Sammen med norsk og svensk litteratur som oppsummerer erfaringer med bruk av nettverksmøter, vurderer jeg kunnskapsgrunnlaget for oppgaven som bredt, men relevant for temaet nettverksmøter i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid. Oterholm et al (2023) bekreftet min antagelse om at det er få studier om bruk av nettverksmøter i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid.

1.5 Oppgavens disposisjon

I det følgende gir jeg en kort beskrivelse av hva som fremkommer videre i masteroppgaven og hvordan oppgaven er bygd opp.

I kapitel 2 presenterer jeg kunnskap om nettverksmøter i barneverntjenesten. Kapitlet starter med å redegjøre for tidligere forskning og kunnskap om nettverksmøter som jeg finner relevant for dette prosjektet.

Innledningsvis presenterte jeg kort om nettverksmøtets opprinnelse og utvikling og juridiske rammer for barneverntjenestens oppfølging av hjelpetiltak. Gjennom første del av kapitlet har jeg redegjort for aktuell kunnskapsstatus om nettverksmøter. Jeg vil derfor se nærmere på teoretisk perspektiv og sentrale elementer for nettverksmøter videre i kapitlet. Sentrale teoretiske perspektiver som blir belyst er sosialøkologisk teori og eklektisk nettverksperspektiv. Disse teoriene og perspektivene legger grunnlag for en beskrivelse av nettverksmøteprosessen og nettverksmøtelederens rolle.

Et sentralt element ved barneverntjenestens oppfølgingsansvar er tilrettelegging for barn og foreldres brukermedvirkning. Avslutningsvis i kapitel to vil jeg belyse anerkjennelse som begrep i sosialt arbeid og og prosessmedvirkning.

Oppgavens kapitel 3 beskriver den metodiske fremgangsmåten for masteroppgaven.

Kapitlet starter med en bredere redegjørelse for egen forforståelse og posisjon i feltet og

det vitenskapsteoretiske grunnlaget for studien og gangen for prosjektets kunnskapsproduksjon og analyse. Kapitlet avsluttes med etiske betraktninger, samt styrker og svakheter ved metoden.

I kapitel 4 presenteres sentrale, foreløpige funn for dette prosjektet. Prosjektet valgte metode for analyse er inspirert av hermeneutikk og Stegvis deduktiv-induktiv metode. Målet Med masterprosjektet er å se om jeg får til å utvikle konsepter som lar seg generalisere. I oppgavens kapitel 5 diskuterer og drøfter jeg prosjektets foreløpige funn opp mot teori og tidligere forskning for å se om jeg kan finne konsepter.

I Kapittel 6 oppsummerer jeg prosjektet og viser til forslag for videre forskning.

Kapitel 2. Teoretisk utgangspunkt

Nettverksmøtets mål er at mobilisere familien og det private og offentlige nettverket til en samordnet ressurs for å drive prosessorientert problemløsning (Størkersen 2011, s .228). For å nå dette målet bidrar nettverksmøtets prosessform til å sikre informasjonsflyt mellom deltagerne, koordinering og fordeling av ansvar. Møteformen handler først og fremst om en holdning som innebærer at familien, deres nettverk og de profesjonelle hjelperne er likeverdige og gjensidig avhengig og viktige for hverandre for å skape endring for barnet og familien. Nettverksmøtets evne til å bidra til en økt helhetlig forståelse om barnet og familiens situasjon samt forbedre samarbeid gjennom en dialog som sikrer medvirkning, verdighet og respekt støttes av Källberg et al (2018, s.109; Seikulla & Arnkil 2007).

2.1 Kunnskapsstatus

Siden det prosessorienterte nettverksmøtets opprinnelse i USA, har metoden fått fotfeste i Norden. Nettverksmøte som hjelpetiltak innenfor barnevern- og sosialt arbeid ble først benyttet i Sverige i Botkyrka kommun (Elf, 1998, s. 238), før det litt senere ble startet prosjekter innenfor barnevernsfeltet i Norge (Qvale, 1993, s.1).

«Krismottagningen för barns nätverk» var et samarbeidsprosjekt mellom Socialförvaltningen i Botkyrka kommun, sydvästra omsorgsnämnden i Stockholms läns landsting og Socialstyrelsen hvor nettverksarbeid i form av nettverksmøter ble benyttet i krismottagningen i Botkyrka kommun i Sverige. Prosjektet pågikk i perioden fra 1989-1991, og etter endt prosjektperiode ble nettverksmøter implementert som fast metode (Elf, 1998). Under prosjektet ble det gjennomført 61 intervjuer i 21 ulike nettverksmøter. Funnen fra prosjektet viste at å anvende nettverksmøter hadde positive virkninger. De profesjonelle hjelperne som deltok i nettverksmøtene, opplevde at nettverksmøte var til hjelp ved at prosessen fikk frem informasjon om barnet og familien som fremmet at de fikk helhetlig informasjon om barnet og familien. Videre fremhevet hjelperne at nettverksmøte bidro til å klargjøre roller og ansvarfordeling. Klientene som ble intervjuet uttrykte at de likte møtene ved at alle deltagerne fikk samme informasjon, og at møtets form førte til at de opplevde at de kunne snakke fritt og om det som var viktig for dem. I likhet med funnene fra «Krismottagningen för barns nätverk» viser funnene fra «Nettverksprosjektet i barnevernets regi: ressursmobilisering-samarbeidsmodeller» (Qvale, 1993) at erfaringene med å bruke

nettverksmøter i barneverntjenesten var gode opp mot å få mobilisert familien og nettverket til å ta del i en ressursorientert problemløsning (Qvale, 1993, s. 45).

Barnevernsarbeideren opplevde møtene effektive og at informasjon om barnet og familien ble tilgjengelig på en annen måte enn ved ordinære aktiviteter. Dette førte til forkortet saksbehandlingstid, raskere saksavklaring og økt forståelse både hos familien og nettverket. Ansvarsforholdene mellom instansene hadde blitt tydeligere, noe som førte til bedre samarbeid og koordinering mellom instanser. Relasjonen til klientene ble klarere noe som førte til en opplevelse av økt tillit. Qvale (1993) vektlegger at nettverksmøte er en fleksibel og justerbar metode, og retter fokus på at virkningene av nettverksmøtene har sammenheng med holdningen og menneskesynet som nettverksmøte representerer, som fremmer verdighet, medvirkning og respekt (Qvale, 1993, s. 49). I Schellenbergs (2009) masteroppgave om brukermedvirkning i oppstartsmøter i barneverntjenesten, undersøkte Schellenberg om oppstartsmøter i barneverntjenestens undersøkelse bidro til brukermedvirkning. Funnene fra prosjektet viste at familiene opplevde å bli møtt med respekt, få legge frem sine synspunkter og bli hørt.

«Nettverksmobilisering- familie- og nettverksorienterte tiltak. Delrapport 3 i prosjektet «Virkning av hjelpetiltak i barnevernet» av Oterholm et al (2023) er en rapport om virkningen av nettverksmobiliserende tiltak i barneverntjenesten, med særlig vekt på nettverksmøter. Virkningen av møtene ble studert kvalitativt gjennom foreldre og barnevernsansattes erfaringer og forskernes vurderinger. Funnene fra prosjektet peker på at nettverksmøter har en positiv virkning på flere områder. Møtene hadde bidratt til koordinering mellom instanser. Videre var barnet og familiens nettverk blitt mer involvert og deltagende, noe som bidro til avlastning og støtte i utfordrende situasjoner, samt at familien og nettverket selv tok et større ansvar for løsningen av barnets utfordringer. De så at nettverksmøtene også ble vurdert til å bidra til positive endringer i barnets situasjon. Utfordringene til familien ble ikke nødvendigvis borte, men nettverksmøte kan ha bidratt til at de var lettere å håndtere (Oterholm et al, 2023, s.98). Foreldre formidlet i intervjuene at de opplevde at nettverksmøtene bidro til en anerkjennelse av de utfordringene de stod i og at de følte seg mindre alene. Forfatterne vurderer at dette samstemmer med at møtene bidro til en opplevelse av empowerment (Oterholm et al, 2023, s. 105).

Brottveits (2013) doktorgradsprosjekt «Åpne samtaler-mer enn ord? Nettverksmøter som kommunikative hendelser, kunnskapsproduksjon og sosial strukturering» omhandler nettverksmøter innenfor psykisk helsevern. Brottveit beskriver at det av og til oppstår øyeblikk under nettverksmøte, og at disse øyeblikkene omtales som «nettverkseffekten», Han betegner dette som kommunikative hendelser som blir stående i hukommelsen til deltakerne, men at en studie av samtaleforløpene alene ikke vil kunne belyse denne dynamikken. Han hevder at prosessen i nettverksmøte forstås best som handling hvor mye skjer i form av nonverbale uttrykk og tilstedeværelse. Videre beskriver han at nettverksmøtene er fylt av informasjons- og meningsutveksling, men at det er først og fremst de nonverbale handlingene som driver prosessen i nettverksmøte fremover og har potensiale til å skape endringer. Endringer som følge av nettverksmøteprosessen kan være bevissthetsendringer i form av å endre eller utvikle forståelsen av seg selv og av verden.

2.1.1 Kunnskap om barn og ungdoms medvirkning i nettverksmøtene

I rapporten «forskningskunnskap om barnevernets hjelpetiltak» ble ungdom spurt om hvordan de opplevde å medvirke i nettverksmøter. Funnene tyder på at ungdom generelt hadde en ambivalent oppfatning av egen mulighet for medvirkning i nettverksmøter. Noen ungdommer opplevde at de i møtene ble hørt og tatt på alvor, mens andre hadde erfaringer med at møtene hadde en ramme for deltagelse som de ikke helt var komfortable med, og at møtene på den måten kunne være til hinder for medvirkning (Bakketeig, 2015, s. 201).

Oterholm et al (2023) vurderte at en svakhet ved deres studie er at det ikke lyktes dem å rekruttere barn som informanter. De har derfor ingen beskrivelser fra barna selv om deres opplevelse av virkning av nettverksmøtene (Oterholm, 2023, s. 39). I motsetning, fremhever Qvale (1993) at barneverntjenesten opplevde det uproblematisk at barn fra 7 år deltok i nettverksmøtene. Det fremkommer ikke tydelig i rapporten om barna selv er intervjuet om egen deltagelse i prosjektet, eller om funnet peker tilbake på informasjon fra ansatte og foreldre. Oppsummert er det lite kunnskap om hvordan barn og ungdoms erfaringer med nettverksmøter er, og hvordan de opplever å være til stede i møtene.

2.2 Sosialøkologisk systemteori

Den systemiske tradisjonen kjennetegnes av at man ikke er opptatt av å finne årsakene til problemene for å kunne løse dem, men at man heller ser på i hvilke sammenhenger de fremtrer, hva som er med på å opprettholde problemene, og hvordan negative

samspillsmønstre kan brytes. Problemer blir ikke sett på iboende egenskap ved den enkelte, men noe som oppstår og opprettholdes i samspillet mellom oss (Størkersen, 2011, s. 226; Klefbeck & Ogden, 1995, s.49) Systemteori er et sentralt teoretisk fundament for nettverksmøter i barneverntjenesten, og består av mange ulike bidrag. Felles for dem er at de forsøker å forklare menneskets atferd og utfordringer som et resultat av samspillet med miljøet de befinner seg i. Mulighet for endring og vekst, og løsninger på utfordringer kan derfor ikke løses isolert fra konteksten og miljøet de oppstår i.

For nettverksmøter i barneverntjenesten er det Urie Bronfenbrenners bioøkologiske modell som blir særlig vektlagt som teoretisk bidrag innenfor det sosialøkologiske systemperspektivet.

2.2.1 Den utviklingsøkologiske modellen

Urie Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell viser hvordan barnet utvikler seg i samhandling med deres miljø. Ifølge modellen utvikler mennesker seg som et resultat av en gjensidig påvirkning mellom individ og miljøet det er en del av (Fyrland, 2016, s. 40).

Modellen viser hvordan mennesket og dets miljø påvirker hverandre og gjensidig utvikler hverandre. Modellen består av individet og fire ulike systemer. Disse er mikrosystemet, mesosystemet, mikrosystemet og makrosystemet. Barnets mikrosystem er de nærmiljøene og arenaene som barnet ferdes på og hvor det deltar i direkte kontakt med mennesker, som for eksempel foreldre, utvidet familie og lærere. Mesosystemet innebærer kontakt, relasjon og samspill mellom de ulike mikromiljøene som barnet ferdes på. Eksosystemet er andre miljøer eller institusjoner hvor barnet ikke selv ferdes, men hvor det skjer ting som indirekte påvirker barnet. Makrosystemet er mønstre av ritualer, verdier, tradisjoner som eksisterer og påvirker alle andre systemer indirekte (Fyrland, 2016, s 42). Den utviklingsøkologiske modellen er en sentral grunnmodell for nettverksmøter som metode. Dette da modellen tematiserer at en endringsprosess innebærer en forståelse av barnets kontekst og hvordan barnet utvikles i samspill med dets ulike sosiale systemer og at alle systemene gjensidig påvirker hverandre.

2.3 Eklektisk nettverksperspektiv

Eklektisk nettverksperspektiv (Fyrland, 2016, s.140) er et fagperspektiv som dekker et utvalg teorier og metoder for å jobbe med nettverksintervensjon rettet mot ulike utfordringer og problemer. Felles for teoriene er at de ser mennesket som individuelle personer, hvor alle har sine egne atferdsmønstre, verdier, behov og rettigheter. På samme tid som mennesket blir sett på som en integrert del av en større struktur. Barnet som en integrert del av familiestrukturen er mest relevant for hvordan barneverntjenester benytter nettverksmøter oppfølgingsarbeid. Teoriene stammer fra ulike fagretninger som psykologi, sosiologi og sosialantropologi, og hensikten med det eklektiske perspektivet er at konteksten for nettverksmøte og problemet det søker å løse skal være førende for valg av teorier innenfor det eklektiske nettverksperspektivet.

2.3.1 De tre kompetansesystemene

Nettverksteoriene som det eklektiske nettverksperspektivet består av, har til felles at de redefinerer og utvider ekspert- og kompetansebegrepet. Teoriene er opptatt av å rette søkelys på begrensningene i hva hjelperne har kompetanse på og fremme familien og familiens nettverks egen kompetanse. Dette er utgangspunktet for teorien om de tre kompetansesystemene (Fyrland, 2016, s. 141). De tre kompetansesystemene er brukeren (barnet og familien i en kontekst av barnevernfaglig oppfølgingsarbeid), det sosiale nettverket og de profesjonelle hjelperne. Teorien fremhever at de tre kompetansesystemene utfyller hverandres kunnskap og ekspertise, og kan ikke erstatte hverandre i løsning av et problem. Barnet og familien har brukerkompetanse, erfaringskompetanse og kunnskapskompetanse om eget liv. Det sosiale nettverket har historie og aktuell kjennskapskompetanse om barnet og familien, basert på den relasjonen og rollen de har hatt i deres liv. Videre har det sosiale nettverket direkte og indirekte tilgang på ressurser. De profesjonelle hjelperne har kunnskapskompetanse ut ifra egen utdanning, rolle og mandat og direkte og indirekte tilgang på ressurser. For nettverksmøter i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid, er det en grunnleggende antagelse om at de tre kompetansesystemene bør være representert i nettverksmøte for å sikre en helhetlig forståelse av situasjonen til barnet og familien, samt komme frem til gode løsninger for endring.

2.4 Nettverkspiralen

Nettverksmøter som tiltak i barneverntjenesten er prosessorienterte møter der løsningen på problemet fremkommer av felles drøftinger mellom de ulike kompetansesystemene.

Nettverkspiralen er en modell som beskriver gruppeprosessen gjennom et nettverksmøte (Fyrland, 2016, s. 237; Størkenes, 2011, s.229). Den ble utviklet av Ross Speck og Carolyn Attneave i forbindelse med utviklingen av nettverksmøter, og er basert på at terapeutene observerte at alle gruppeprosessen gikk igjennom seks ulike faser. Basert på Størkenes (2011, s.229) fremstilles nettverkspiralen slik:

Den første fasen er retribalisering. Denne fasen skjer i forkant av nettverksmøte, og innebærer kognitiv og emosjonell forberedelse på å bli kjent med eller gjenforenes med deler av nettverket. Den andre fasen er polarisering. Denne fasen skjer i nettverksmøtets begynnelse, hvor alle deltagere blir oppfordret til å komme med synspunkter, egne meninger og informasjon om den utfordringen de er samlet for å løse. Den tredje fasen er mobilisering. I denne fasen forsøker nettverket å løse utfordringen. I denne fasen lar deltagerne seg engasjere, og ulike løsningsforslag kan komme opp. Løsningsforslagene kjennetegnes av at de ikke er realistiske og vanskelig gjennomførbare i barnet og familiens hverdag. Teoriens forklaring på dette er at deltagerne kan ha for høye forhåpninger til virkning av løsningsforslagene, og en sentral utfordring blir å fremholde med nettverksprosessen. Fjerde fase, depresjon, preges av oppgitthet blant deltagerne, og situasjon kan for deltagerne virke uten løsning. Møtelederens hovedoppgave i denne fasen er å la deltagerne være i den tilstrekkelig lenge. Målet med dette er at møtedeltagerne skal kjenne på samme håpløshet som barnet og familien over egen situasjon. Dette grunner i at teorien har en tro på at denne intersubjektive håpløsheten kan føre til personlig engasjement og løsningsforslag som er tilpasset barnet og familiens situasjon. Fase fem heter gjennombrudd, og i denne fasen blir ulike løsningsforslag presentert, og deltagerne blir omforent om tiltak. Det blir deretter skrevet en konklusjon som oppsummerer møte og henviser til hvem som skal gjøre hva, innenfor et gitt tidsrom. Siste og avsluttende fase kalles utmattelse. I denne fasen får alle deltagere mulighet til å fortelle om sin opplevelse av møte og det er vanlig med lettelse over at løsninger er bestemt.

Et nettverksmøte i barneverntjenesten kan ha alle fasene, men det kan også ta flere møter før spiralen er fullført.

2.5 Møteleders rolle

I Nettverksmøte i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid, har nettverksmøteleder en viktig rolle. Møteformen bygger på en systemisk holdning, hvor verdighet, de ulike kompetansesystemenes spesialkompetanse og respekt er grunnleggende verdier. Denne holdningen, sammen med utvalgte bidrag fra eklektisk nettverksperspektiv er veiledende for nettverksmøteleder. Nettverksmøteleders funksjon er legge til rette for nettverksspiralen ved å skape ro og rom i møte for at alle deltakere får rom for refleksjon og å dele det som er viktig for dem. Dette gjøres ved legge til rette for at alle deltagerne i møte får snakke uten å bli avbrutt og å stille spørsmål til nettverket som åpner for refleksjon. Grunnleggende for dette er at de tre kompetansesystemene i nettverksmøte blir sett på som likeverdige, og at initiativ til løsningsforslag og de ulikes beskrivelser av egen situasjon blir møtte med en anerkjennende holdning (Størkersen, 2011, s. 231).

2.6 Annerkjennelse som begrep i barneverntjenestens arbeid

I nettverksmøter i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid, er holdningen et grunnleggende premiss for endring. En sentral oppgave for nettverksmøteleder er å legge til rette for anerkjennelse mellom de ulike kompetansesystemene og deltagerne i nettverksmøte. Et grunnleggende element for at anerkjennelse skal kunne oppstå, er at de ulike deltagerne i nettverksmøte ser hverandre som likeverdige og som innehavere av ekspertkunnskap ut ifra egen posisjon.

følge Aamodt (2005, s. 133) innebærer annerkjennelse i sosialt arbeid en praksis som vektlegger at relasjonen mellom hjelper og bruker er en interaksjon mellom to ulike mennesker i en relasjon basert på likeverd. Aamodt (2011, s 162) beskriver at annerkjennelse kan ses som et grunnbegrep i sosialt arbeid. Bakgrunnen er at begrepet forutsetter en gjensidig samhandling mellom ulike parter som er identitetsskapende ved at hver av partene anerkjenner den andre som verdsatt på linje med seg selv. Ved at nettverksmøte som metode legger til rette for at de ulike kompetansesystemene får en grunnleggende respekt for hverandre kan dette bidra til en gjensidighet i relasjonen. For at annerkjennelse skal oppstå, må begge individer i samspillet oppleve seg anerkjent av hverandre. Aamodt (2005, s. 142) legger på den måten vekt på at annerkjennelse er et relasjonelt begrep. Begrepet annerkjennelse uttrykker en holdning der respekt for det andre mennesket, og dets opplevelse er grunnleggende. For at annerkjennelse skal ha mulighet til

å oppstå i et nettverksmøte, er møteleders rolle som tilrettelegger for en samhandling mellom møtedeltagerne viktig.

Ifølge Aamodt er anerkjennelse ikke noe vi sier eller gjør, men begrepet anerkjennelse uttrykker en holdning der respekten for det andre mennesket og hans opplevelser er grunnleggende. Anerkjennelsen av den andre, forutsetter en ulikhet mellom partene. Understrekingen av forskjellen mellom meg og den andre, innebærer en erkjennelse av at hjelperen må se den andre som en fremmed, som en som har en ulik kompetanse enn den selv (Aamodt, 2011, s.162). I en anerkjennende dialog bytter de ulike deltagerne i nettverksmøte på å innta et perspektiv hvor de blir bevisste på seg selv. Det fører til at de sammen skaper en erkjennelse av hverandre som fører til ny refleksjon om hva den selv kan være (Aamodt, 2005, s.142). Når anerkjennelse oppstår mellom deltagerne i et nettverksmøte, kan det fremme selvbevissthet og endring hos den enkelte.

2.7 Prosessmedvirkning

Jeg har tidligere redegjort for kunnskapsstatus rundt barn og ungdoms opplevelse av medvirkning i nettverksmøter. Paulsen (2022) benytter en definisjon på medvirkning som er «medvirkning som en prosess hvor barn og unge inkluderes som samhandlings og samarbeidspartnere og gis reel påvirkningsmulighet når det tas beslutning som omhandler deres liv» (s.17). Hun fremholder at gode medvirkningsprosesser i barneverntjenesten har en selvstendig verdi for barna og foreldrene som er mottagere av hjelp, som overgår det juridiske perspektivet ved at det fremmer en opplevelse av egen verdi og mestring av egen situasjon og muligheten til å påvirke eget liv (Paulsen, 2022, s.44).

Paulsen (2022, s. 92) har utarbeidet en modell som illustrer medvirkning for barn og ungdom i barneverntjenesten som en prosess. Modellen tar utgangspunkt i å legge til rette for barns medvirkning, men den er like aktuell for å beskrive hvordan barneverntjenester kan legge til rette for medvirkning hos foreldre.

Modellen legger til grunn at det enkelt barns og foreldres mening blir til i relasjon med andre og i de sosiale systemene de inngår i. På den måten er den ansatte i barneverntjenesten og dens bidrag i relasjonen viktig for meningsdannelse hos den enkelte. Paulsen (2022, s.91) fremhever at for at barn og foreldre i kontakt med barneverntjenesten skal oppleve reel

medvirkning, er det nødvendig å tenke om medvirkning som en pågående prosess, med flere ledd.

Utgangspunktet for prosessmedvirkning er ifølge Paulsen (2022) at barneverntjenesten skaper trygge rammer for meningsdannelse. Dette gjøres ved at barn og foreldre får nødvendig og god informasjon. I kontakten bør barneverntjenesten legge til rette for at barn og foreldrene får bistand til å beskrive egen hverdag og virkelighet, slik at de kan danne egen mening. Deres meninger skal inkluderes i beslutninger, og barneverntjenesten bør følge opp med barn og foreldre i etterkant av beslutningen hvordan de opplevde egen mulighet for medvirkning. Det er nærliggende å se likheter mellom Paulsens modell for prosessmedvirkning og de ulike fasene i nettverkspiralen som oppstår i nettverksmøte som tidligere i denne oppgaven er blitt redegjort for.

Kapittel 3. Metodisk fremgangsmåte

Prosjektets problemstilling er hvordan nettverksmøter kan benyttes som aktivitet i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid. Ifølge Tjora (2021) handler valg av metode og design om å bygge et verktøy som er godt tilpasset problemstillingen prosjektet skal svare ut. I dette kapitlet vil jeg beskrive og redegjøre for bakgrunn og valg av metodisk fremgangsmåte og hvordan jeg har gått frem for å innhente og analysere det empiriske materialet som er dokumenter i form av konklusjoner på nettverksmøter og svar på spørsmålskjemaer.

Kapitlet starter med en redegjørelse av egen forforståelse og posisjonering i kontekst av barnevernfaglig arbeid før jeg beskriver hvilken vitenskapsteoretisk forankring prosjektet mitt bygger på. Videre vil jeg beskrive den metodiske fremgangsmåten jeg benyttet for å produsere det empiriske materialet som prosjektets funn tar utgangspunkt i. Den metodiske fremgangsmåten viste seg å være nært knyttet til valg av utvalg og rekruttering. Denne delen etterfølges av analyse av det empiriske materialet. Avslutningsvis drøfter jeg ivaretagelse av prosjektets validitet og reliabilitet, forskningsetikk og styrker og svakheter ved prosjektet.

3.1 Egen forforståelse og posisjonering

Å gjøre kort rede for egen forforståelse og posisjon i det barnevernfaglige praksisfeltet er viktig fordi jeg som forsker i dette feltet ikke er nøytral. Min bakgrunn ved utdanning og erfaring, holdninger og verdier har vært med på å vise meg retning for prosjektet mitt, og i alle steg i forskningsprosessen. I forkant av forskningsprosessen hadde jeg gjort meg noen tanker og erfaringer om bruk av nettverksmøter som aktivitet i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid.

Som fersk barnevernspedagog ble jeg ansatt som barnevernkonsulent i en barneverntjeneste som benytter seg av nettverksmøter som hjelpetiltak. Som deltagende barnevernkonsulent i mitt første nettverksmøte, kunne jeg «merke at noe skjedde». Dette «noe» var en kroppsliggjort, positiv opplevelse som ikke lot seg så godt forklare med ord. Dette vekket min interesse for nettverksmøter som hjelpetiltak i barneverntjenesten.

Nå er det flere år, og mange nettverksmøter senere. Jeg står fremdeles med begge beina godt forankret i en arbeidshverdag i den samme barneverntjenesten og arbeidet i

barneverntjenesten er en viktig del av min identitet. Ved prosjektets start, har jeg enda ikke funnet ut av hva dette «noe» som oppstår i nettverksmøter er. Mitt valg om å skrive oppgave om nettverksmøter er på ingen måte tilfeldig!

Min erfaringskunnskap jeg har ervervet meg gjennom deltagelse i nettverksmøter, samt som ansatt i barneverntjenesten har jeg forsøkt å bruke som en drivkraft i de veivalg om har oppstått i forskningsprosessen. Kunnskapen min påvirker også analysen av det empiriske materialet og prosjektets funn.

Jeg vil nå redegjøre for prosjektets vitenskapsteoretiske forankring, som jeg har valgt som et resultat av min forkunnskap og sterke posisjonering på feltet jeg forsker i.

3.2 Vitenskapsteoretisk utgangspunkt

Prosjektet er forankret i en hermeneutisk tilnæringsmåte.

Ifølge Thomassen (2020, s. 164) vektlegger hermeneutikken hvordan vi tolker og forstår elementer som er meningsbærende. Hans Georg Gadamer vektla at forståelse er menneskets måte å være til på, og at menneskets forståelse kommer forut for vitenskapen. Menneskets forforståelse er strukturert gjennom kultur, tradisjoner og oppvekst. Til sammen danner dette vår forståelseshorisont som er språklig konstituert. Vår forståelseshorisont er menneskets verktøy når vi skal forstå nye fenomener og tillegge dem mening (Thomassen, 2020, s. 170). Gadamer betegner menneskets forståelsesprosess som en hermeneutisk sirkel som innebærer at mennesket foregriper mening på bakgrunn av vår forståelseshorisont noe som betyr at vi ser helheten på bakgrunn av delen vi foregriper at det nye representerer. På bakgrunn av den nye informasjonen, må helheten vår så justeres. Ifølge Gadamer skjer dette vekselvis når mennesket møter nye fenomener, og man justerer egen oppfatning og forståelse av fenomen og egen selvforståelse i prosessen. I møte med nye fenomen, vektlegger Gadamer at mennesket alltid risikerer noe i sin forståelseshorisont for å forstå noe nytt (Thomassen, 2020, s. 171).

Forskningsprosessen for dette prosjektet kjennetegnes av at jeg har med min forforståelse i møte med feltet og de dataene som produseres. I første møte med dataene kan jeg ikke unngå å bruke min egen forståelseshorisont for å forsøke å tillegge dataene mening. Funnene i dette prosjektet vil kjennetegnes av den sirkulære prosessen mellom min forforståelse som forsker og de empiriske dataene.

3.3 Kvalitativ metode

I masterprosjektet mitt har jeg valgt å benytte meg av kvalitativ metode. Formålet med kvalitativ forskning er ofte å analysere frem mening eller fortolkninger (Järvinnen & Mik-Meyer, 2017, s. 10). Formålet med prosjektet er å finne ut av hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter i sitt oppfølgingsarbeid av barn og ungdom. Hensikten er å fremskaffe empiriske data som kan bidra til å belyse problemstillingen. Ettersom jeg er opptatt av å finne ny innsikt og forståelse av hvordan nettverksmøter kan benyttes, vurderer jeg at kvalitativ metode egner seg best som grunnlag for et forskningsdesign som kan fremme ny kunnskap om problemstillingen.

Ved oppstart av prosjektet utarbeidet jeg et todelt, kvalitativt forskningsdesign som jeg mente ville være godt egnet formålet med oppgaven. Den ene delene av metoden var observasjon under nettverksmøter og den andre var intervju i form av spørsmålsskjemaer. Hensikten var at barnevernkonsulent, og familien skulle fylle ut skriftlige svar på ferdig utarbeidete spørsmål i forkant og etterkant av et nettverksmøte. Spørsmålene omhandlet forventninger til og erfaringer med nettverksmøte. Jeg vurderte at disse to delene til sammen ville gi et godt utgangspunkt for å produsere empiri for å finne svar på hvordan barneverntjenesten kan benytte seg av nettverksmøter i oppfølgingsarbeid. Hvordan forskningsdesignet mitt endte opp, har nær sammenheng med utvalg og rekrutteringsprosessen i prosjektperioden. Jeg vil derfor redegjøre for denne prosessen først, før jeg kommer tilbake det endelige forskningsdesignet for masteroppgaven senere i kapitlet.

3.4 Utvalg og rekruttering

For å finne ut av hvordan barneverntjenester kan benytte seg av nettverksmøter i oppfølgingen av barn og ungdom, vurderte jeg det nødvendig å benytte meg av et strategisk utvalg. Ifølge (Tjora, 2021, s. 145) er et strategisk utvalg at forskeren velger ut informanter på bakgrunn av informasjon som gjør at de vil kunne gi konkret informasjon om tema det forskers på. Videre er det vesentlig for empirien som produseres at gruppen informanter er variert, da dette kan fremme nødvendig variasjon i dataene som fremkommer og bidra til å fange fenomenet på en helhetlig måte. Som vist tidligere i oppgaven benyttes ikke nettverksmøter i alle barneverntjenester, og jeg ønsket derfor å forsøke å rekruttere

barneverntjenester og informanter til prosjektet blant barneverntjenester som jeg visste hadde kunnskap om og et fokus på å benytte seg av nettverksmøter.

Jeg la en plan for rekruttering som omhandlet å komme i kontakt med barneverntjenester som benytter seg av nettverksmøter. Gjennom kontakt med tjenestene, ville jeg komme i kontakt med ansatte i barneverntjenestene som følger opp barn og familier hvor nettverksmøter er en del av oppfølgingen. For å nå familiene som er mottagere av nettverksmøter som hjelp fra barneverntjenesten, ville jeg be om bistand fra barneverntjenesten ved den ansatte med oppfølgingsansvar. Vedkommende ville forhåndsinformere om prosjektet, og undersøke om familien ønsket en samtale med meg med formål å få informasjon om og deltagelse i prosjektet og ta vurdering av eventuell opphevelse av taushetsplikt for barneverntjenesten som var et grunnlag for at jeg skulle kunne delta som observatør i nettverksmøte.

På grunn av egen posisjon på feltet og tilhørighet på egen arbeidsplass, var det også et utgangspunkt for meg at jeg ikke ønsket å forske på egen arbeidsplass. Jeg benyttet likevel min posisjon på feltet til å påstarte rekruttering på et faglig forum for barneverntjenester som benytter seg av nettverksmøter.

På det faglige forumet var fem ulike barneverntjenesten representert, inkludert den jeg selv er ansatt i. Jeg presenterte formål med prosjektet, hva deltagelse i prosjektet innebærer og delte ut informasjonsbrev. Jeg tolket den umiddelbare responsen som positiv, og at noen hadde pågående saker hvor nettverksmøter var en del av oppfølgingsarbeidet. Et par dager senere fulgte jeg opp rekrutteringen med en epost til alle som var til stede hvor jeg gjentok informasjon om prosjektet. Jeg la ved to dokumenter i eposten. Det ene var informasjonsbrev om prosjektet ment til barneverntjenestene og det andre var informasjonsbrev til familiene. I eposten la jeg stor vekt på at jeg var fleksibel på datoer og tider for når jeg hadde mulighet til å stille i aktiviteter tilknyttet prosjektet og avsluttet med egen kontaktinformasjon. Jeg fikk lite respons på eposten som ble sendt ut. Jeg bestemte meg derfor for å følge opp med en sms en uke senere. Heller ikke sms-kontakten førte til konkrete avtaler som førte rekrutteringsprosessen videre, men de svarene jeg fikk åpnet for at de ville forsøke å huske på meg hvis de kom aktuelle saker.

Som følge av en foreløpig mangel på informanter i andre tjenester, tok jeg en vurdering av å påstarte rekruttering på egen arbeidsplass. For å ivareta en viss distanse, vurderte jeg det riktig å rekruttere på en annen avdeling enn der jeg selv er ansatt. Gjennom rekrutteringen kom jeg i kontakt med flere ansatte som fulgte opp ungdom og familier som mottar nettverksmøter som en del av oppfølgingen fra barneverntjenesten. De var utelukkende positive til å forsøke å gi informasjon om prosjektet mitt til familiene de fulgt opp, men det kom stadig forhold i veien for at det lyktes dem å gi informasjon videre. Samtaler ble avlyst eller flyttet på, det oppstod temaer det var viktig å få snakket igjennom med familiene som gjorde at de vurderte at det ikke passet med informasjon om prosjektet, eller så var de i tvil om ungdommene og familien ville oppleve det greit å få informasjon. Jeg forstod at en slik form for tvil, gjorde at det ikke lyktes dem å informere familien før nettverksmøte var ferdig.

Valg av utvalg og flere måneder med rekruttering uten resultat gjorde at jeg kom til et veiskille i prosjektperioden. Under hele prosjektperioden skrev jeg loggbok og utdraget nedenfor illustrer prosessen.

«I slutten av desember står jeg her, uten informanter. Hva gjør jeg nå? Står ved et veiskille: Hvordan få inn gode data? Viktig refleksjon: Vi jobber med mennesker. Forskningsprosjektet må følge gruppen mennesker som jobber i barneverntjenesten og som mottar nettverksmøte som tiltak. Derfor må designet tilpasses. Jeg må føre prosjektet mitt frem til noe som gir god nok empiri.»

Erfaring fra kontakt med barneverntjenestene og mulige informanter var at de i utgangspunktet var positive til å bidra i prosjektet. Det jeg oppfattet var utfordrende var å informere familier som var i kontakt med dem med hensikt å undersøke deltagelse i prosjektet. Disse erfaringene brukte jeg som utgangspunkt for utarbeidelse av en annen empirisk innfallsvinkel. Jeg avsluttet forsøket på å rekruttere informanter med mål om at jeg skulle observere i nettverksmøter

3.4.1 ivaretagelse av personvern og taushetsplikt

Med bakgrunn i valgt forskningsdesign og ønske om å observere i nettverksmøter kontaktet jeg NSD for veiledning av om prosjektet hadde behov for godkjenning for oppbevaring av personopplysninger. Tilbakemelding fra NSD var at informasjonen jeg ønsket å samle inn ikke inneholdt personopplysninger. Ettersom jeg ønsket å samle inn data gjennom

observasjon i nettverksmøter, fordret dette at familien opphever taushetsplikten til barneverntjenesten og eventuelle andre deltagere i møte.

3.5 Forskningsdesign, nytt utvalg og ny rekruttering

Ifølge Tjora (2021, s. 19) må valg av metode gjenspeile hva man faktisk ønsker å finne ut. Ut ifra erfaringen min om at det var svært utfordrende å rekruttere informanter slik at jeg fikk observere i nettverksmøter endret jeg til en ny empirisk innfallsvinkel. Jeg holdt dog fremdeles muligheten åpen for at en ansatt i barneverntjenesten fikk rekruttere en familie til å svare på spørsmålsskjemaet.

Forskningsdesignet bestod nå av to ulike metoder for kunnskapsproduksjon: *Innhente anonymiserte konklusjoner fra nettverksmøter og skriftlig intervju i form av spørsmålsskjemaer.*

Som følge av forskningsspørsmålet ønsket jeg empiri rundt forventninger til og erfaringer med nettverksmøte fra de barnevernsansatte og familier. Spørsmålsskjema er en form for tekstbasert intervju (Tjora, 2021, s. 195) og kan sammenlignes med en form for «fokusert intervju» da temaet var sterkt avgrenset, og jeg i forkant hadde en dialog med hver informant hvor tillit kunne bli etablert (Tjora, 2021, s. 141) Spørsmålsskjemaene var utarbeidet slik at det skulle kunne gå raskt å svare, og informanten selv velger hvor mye informasjon som deles.

Til sammen utarbeidet jeg fire ulike spørsmålsskjemaer. To var tilpasset ansatte i barneverntjenesten, og de fylte ut svar i forkant og etterkant av nettverksmøte. To var tilpasset familiene. På samme måte fylte de ut svar i forkant og etterkant av nettverksmøte.

Spørsmålsskjema til barneverntjenesten i forkant av nettverksmøte bestod av følgende spørsmål:

Hva er grunnen til at barneverntjenesten vurderer at nettverksmøte er en egnet aktivitet i oppfølgingsarbeidet for dette barnet?

Hva er målet med nettverksmøte?

Hva er dine forventninger til nettverksmøte?

Hvordan kan barneverntjenester bruke nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn?

Spørsmålskjema til familiene bestod av følgende spørsmål:

er du mor/far/barn/annet? Ring rundt riktig alternativ.

Har du selv samtykket til at det avholdes nettverksmøter?

Hva er grunnen til at du sa ja til at det avholdes et nettverksmøte?

Hva ønsker du at nettverksmøte skal føre til for deg og familien din?

Hva mener du at kan være bra med nettverksmøte?

Hva mener du at kan være dårlig med nettverksmøte?

Hva håper du vil skje før/under/etter møte?

I etterkant av møte fulgte et lignende skjema, hvor spørsmålene var stilt i et retroperspektiv rettet mot erfaringer fra nettverksmøte.

Jeg valgte denne metoden fremfor for eksempel intervju, av hensyn til at det er kjent tidspress for arbeid i barneverntjenesten, noe jeg også erfarte ved innledende forsøk på rekrutering og at eventuelle ungdom og foreldre på en enkel måte kunne delta som informanter i prosjektet.

Innhenting av anonymiserte konklusjoner fra nettverksmøter er en form for dokumentstudier (Tjora, 2021, s. 197). Konklusjonene fra nettverksmøtene er referater fra nettverksmøter som viser innhold i møte, hva de ulike deltagerne forteller om og hva som er konklusjonene fra møte. Det er barneverntjenesten som nedtegner innholdet i konklusjonen, og dokumentet sendes til deltagerne i møte. Jeg vurderte at innhenting av dokumenter i form av konklusjoner av nettverksmøter ville sikre at jeg fikk empiri om hva som samtales om i nettverksmøtene.

Jeg tok på nytt kontakt med to av barneverntjenestene med formål om å undersøke muligheten for å innhente anonymiserte konklusjoner fra nettverksmøter avholdt gjennom 2022. Jeg fikk positivt svar fra en tjeneste. Videre fortsatte jeg rekrutering på egen arbeidsplass. Jeg la til grunn erfaringen med at det fremstod utfordrende å rekruttere

familier som informanter, og fokuserte først og fremst på å rekruttere ansatte i barneverntjenesten til å svare på spørsmålsskjemaene.

Utvalget består til sammen av 10 informanter som er ansatt i en barneverntjeneste og en ungdom som har nettverksmøter som hjelpetiltak. Videre er det 10 konklusjoner fra gjennomførte nettverksmøter fra en annen barneverntjeneste. Jeg mener at det å benytte seg av to ulike barneverntjenester i utvalget, kan øke funnenes generaliserbarhet. Videre endte jeg opp med et utvalg basert på tilgjengelighet hos de ansatte i barneverntjenesten. Ettersom jeg innhenter konklusjoner som er personuavhengig fra annen barneverntjeneste, vurderer jeg at dette sikrer variasjonsbredde i empirien.

Tjenesten jeg fikk tilsendt anonymiserte konklusjoner fra, gjennomførte 18 nettverksmøter i 2022. Dette prosjektets empiri består av konklusjoner fra 10 av disse møtene.

Tjenesten jeg rekrutterte informanter til å svare på spørsmålsskjema fra, gjennomførte 53 nettverksmøter tilsvarende år. Min empiri består av svar fra ansatte i barneverntjenesten tilknyttet 10 ulike møter. Det lyktes meg å rekruttere en eldre ungdom som informant. Ungdommen har svart på spørsmålsskjema før og etter et nettverksmøte.

Jeg vurderte at dokumentasjon i form av konklusjoner på nettverksmøter ville gi meg den empiri jeg hadde behov for på en måte som minst mulig belaster barneverntjenesten, familiene og de ansatte.

3.6 Analyse av det kvalitative materialet

Å analysere er å lete i data etter svar på spørsmål. Kravene til en vitenskapelig kvalitativ analyse er at det er en grundig og bevisst prosess og at resultatet skal redegjøres for og begrunnes (Johannessen & Witsø, 2018, s. 26). I denne delen av kapittelet redegjør jeg for analysen av mine empiriske data.

Jeg har valgt en analyse basert på stegvis deduktiv-induktiv metode (SDI). Formålet med metoden er å opprettholde en systematisk analyse som tar utgangspunkt i empirien. (Tjora, 2021, s. 216). Jeg vurderer at denne metoden godt komplimenterer det hermeneutisk tilnærmingen og at den balanserer ut min posisjon på feltet. Ved at analysen er induktivt drevet, fremmer dette at empirien ivaretas i analyseprosessen, uten at jeg tar forhastede slutninger som preges i for stor grad av min forkunnskap. Jeg har gjennom hele prosjektet vært svært opptatt av hvordan jeg kan bruke egen forforståelse og kunnskap om

nettverksmøter, samt egen posisjon i feltet som en styrke. På samme tid som at ambisjonen min med masterprosjektet er å oppdage hva barneverntjenester kan bruke nettverksmøter til i oppfølgingsarbeidet sitt her og nå. Ved å velge en induktiv koding av analysedataene mine, håper jeg å bevare essensen i hvordan barneverntjenestene bruker nettverksmøter i sitt nåværende barnevernfaglige praksisarbeid gjennom analyseprosessen

Etter endt datagenerering hadde jeg dokumenter bestående av konklusjoner fra nettverksmøter og utfylte spørsmålskjema. Disse dataene er grunnlaget for den induktive analysen.

Første steget i analysen er en koding av analysedataene. Ifølge Tjora (2021, s. 218) er målet med den induktive kodingen å tydeliggjøre essensen i det empiriske materialet. Kodingen skal ligge svært tett på empirien og bruke begreper som allerede er til stede i analysedataene. Dette kan være ord, fraser eller setninger som stikker seg ut. Formålet med dette er at kodene skal ivareta det helt spesifikke analyse materialet på samme tid som essensen i materialet blir ivaretatt videre i analyseprosessen (Tjora, 2021, s. 219).

Jeg startet med å kode første analysedokument og opprettet koder. Jeg gikk deretter igjennom samtlige dokumenter og opprettet nye koder ved behov. Etter endt koding endte jeg opp med 85 koder. Noen koder består av hele avsnitt, andre kun en setning bestående av et utsagn. For å sikre en empirinær, induktiv koding er det to spørsmål jeg stiller til hver enkelt kode. Samlet utgjør disse spørsmålene en kodetest (Tjora, 2021, s. 225): Kan denne koden opprettes før jeg kodet? Er dette tilfelle, er koden unødvendig og man må lage en annen kode. Det andre spørsmålet er hva koden alene forteller noe om. Gjenspeiler koden konkret innhold er det en tilfredsstillende, empirinær kode. Min oppfatning av kodene mine er at de gjenspeiler det som ble sagt i møtene, og skrevet i konklusjonene og som er svar på spørsmålskjemaene. De kodene som oppfyller dette, som viser hva informantene sier eller gjør, består kodetesten.

Etter endt koding satt jeg igjen med et kodesett i tillegg til analysedata. Dette er to ulike representasjoner av empirien. Tjora vektlegger at man bør sørge for en god kobling mellom kodesettet og utdraget i datamaterialet det er koblet til. Dette er det han benevner som kodestrukturert empiri. (Tjora, 2021, s. 225). Jeg brukte farger til å markere kode og de deler av analyse materialet koden gjenspeiler.

Den kodestrukturerte empirien danner utgangspunkt for neste steg i analysen, som er kodegruppering. I dette steget grupperer jeg kodene tematisk med formål om å forme en struktur for analysen. Kodegrupperingen starter induktiv og består av å samle koder som har en tematisk sammenheng i grupper samt å skille ut koder som jeg anser ikke er relevante i en restgruppe (Tjora, 2021, s. 230). I arbeidet hvor jeg grupperer koder, brukte jeg en konstant grupperingstest for hver kode, hvor jeg kobler en kode til en eksisterende gruppe eller oppretter en ny. Målet er å skape et antall kodegrupper, hvor hver kodegruppe har en indre konsistens og samtidig skiller seg tematisk fra de andre gruppene. (Tjora, 2017, s. 232). Jeg opprettet grupper bestående av de empirinære kodene. Jeg så at flere av gruppene var tematisk smale, og oppdaget på bakgrunn av min teoretiske kunnskap at det var en sammenheng mellom flere av dem. Som følge opprettet jeg et nivå til med overordnet gruppering. Tjora (2021, s. 234) beskriver at opprettelse av kodegrupper er en prosess som starter i det induktive og avslutter ved at den tar inn i seg teorier, forkunnskaper og tidligere forskning. Jeg oppdaget at mine kunnskaper om nettverksmøter kom til nytte i prosessen ved at jeg kunne oppdage hvilke koder som hadde en indre sammenheng på samme tid som jeg oppdaget hvilke som skilte seg ut.

Jeg presenterer analysestegene i nedenstående tabell. Modellens oppsett er inspirert av Otnes (2021) fremstilling av prosjektets analysesteg.

Utdrag fra empiriske data	Empirinær kode	Undertema (fortolkninger ev empiri)	Tema (fortolkning og abduksjon)
Fått en bestevenn hen er mye sammen med. Overnatter hos hverandre. Hen sier selv det er bedre å leke med en venn og at	Hen sier selv det er bedre å leke med en venn	Beskrivelser av barnet og barnet behov	<i>informasjonsdeling</i>

<p>det er nok. De har gjensidig god lek</p> <p>Mor står på at barnet skal på avlastning. Mor kjenner at hun er litt egoistisk når det gjelder å sende barnet på avlastning.</p> <p>Barneverntjenesten opplever at det fortsatt er gode dager, og dager som er utfordrende, men at det totalt sett går sakte i riktig retning</p>	<p>Mor står på at barnet skal på avlastning.</p> <p>totalt sett går sakte i riktig retning</p>	<p>Beskrivelse av foreldrene og foreldrenes behov</p> <p>Barneverntjenestens vurderinger</p>	
<p>Barna skal i skole og barnehage, samt være litt hos bestemor.</p>	<p>være litt hos bestemor</p>	<p>Praktisk og emosjonell støtte til barn og foreldre</p>	<p>Lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre</p>
<p>Ved å ha en evaluert plan til enhver tid- tp er alltid oppdatert!</p>	<p>-tp er alltid oppdatert!</p>	<p>Avtale, avslutte og evaluere oppfølging fra barneverntjenesten</p>	
<p>Barneverntjenesten vurderer at det er viktig å samarbeide videre for å sikre at barnet har gode omsorgsbetingelser og at</p>	<p>viktig å samarbeide videre</p>	<p>Samarbeid rundt familien</p>	<p>Fremme samarbeid med og</p>

<p>skole, lekser, lek med andre barn, fritidsaktiviteter blir fulgt opp av mor.</p> <p>Mor skulle ønske bvtj hadde sagt da hun først kom i kontakt at de ikke skulle ta hen fra mor, men hjelpe</p>	<p>ikke skulle ta hen fra mor, men hjelpe</p>	<p>Samarbeid med familien</p>	<p>rundt barnet og familien</p>
<p>Det er viktig å ha fokus på mestring og trivsel</p> <p>Hva mener du kan være bra med nettverksmøte?- fint å samle alle</p>	<p>mestring og trivsel</p> <p>fint å samle alle</p>	<p>Et ressursfokuset møte</p> <p>Beskrivelser av møte</p>	<p>En ressursorientert praksis</p>

Det er temaene jeg har kommet frem til gjennom analysestegene som er prosjektets resultater etter de empiriske dataene er analysert. På bakgrunn av analysen fremkommer det at barneverntjenester kan benytte nettverksmøter til informasjonsdeling, lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre, fremme samarbeid med og rundt barnet og familien og for å fremme en ressursorientert praksis. Disse presenteres i oppgavens kapittel 4.

Målet med en SDI-analyse er utvikling av en eller flere konsepter. Utvikling av konsepter er en abduktiv prosess. I oppgavens kapittel 5, drøfter jeg de foreløpige funnene opp mot forskning og relevant teori med formål om å utvikle et eller flere konsept. Tjora (2021, s.

247) beskriver at konseptutvikling er en kreativ prosess, som krever at vi beveger oss vekk fra forutinntatte meninger og søker etter ny innsikt i det vi forsøker å forstå.

Konseptesten omhandler hvorvidt konseptene er abstrakte nok med hensyn til tider, steder og mennesker. Med andre ord om de er generaliserbare. Konsepttesten er å betrakte som abduktiv, hvor vi i hovedsak forsøker å besvare spørsmålet «Hva er dette et tilfelle av?». For å teste konseptene stiller vi spørsmål tilbake for å sjekke om de forklarer noe vi finner og undres over i analysen og om de bidrar til forståelse (Tjora, s.250). Den generaliserbarheten funnene fra forskningen kan ha gjennom utvikling av konsepter navngir Tjora som konseptuell generalisering.

3.7 Ivaretagelse av validitet og reliabilitet

Validitet, eller forskningens gyldighet handler om at det skal være en logisk sammenheng mellom prosjektets utforming og funn og de spørsmålene man søker å finne svar på (Tjora, 2021, s. 260). For å underbygge gyldighet bør det være en sammenheng mellom forskningsspørsmål og valg av datagenerering og teoretisk grunnlag. Gjennom forskningsprosessen har jeg vært gjennomgående opptatt av å ha et reflektert og åpent blikk på egne valg og arbeidsprosess. I kapitel 3 har jeg gjennomgående gjort rede for prosjektets fremgangsmåte, og antar at det er mulig å følge de valgene jeg har tatt underveis i prosjektperioden. Fremgangsmåte ved rekruttering, valg av informanter og hvordan jeg har analysert datamaterialet er belyst. For å fremme masterprosjektets gyldighet har jeg forsøkt å være åpen og transparent om hvordan stegene i forskningsprosjektet har blitt til. Slik jeg ser det er det mulig for andre å følge stegene i denne forskningsprosessen og eventuelt selv vurdere kvaliteten.

Reliabilitet I forskningsprosessen handler om at forskningen skal være pålitelig. (Tjora, 2021, s 259) fremhever at det er viktig å ha et bevisst og reflektert forhold til datagenerering og analyse gjennom prosjektet for å sikre at forskningen er pålitelig. Tjora fremhever også åpenhet om forskernes forkunnskap og posisjon som sentrale for prosjektet pålitelighet. Et siste element i vurderingen av prosjektets reliabilitet er hvordan valg som er tatt underveis i prosjektet synliggjøres i rapporteringen av prosjektet. Det er derfor sentralt for prosjektet at koblinger mellom teori, metode og analyse kommer tydelig frem.

Jeg har vært opptatt av å synliggjøre egen forforståelse og posisjon i feltet i dette prosjektet. Jeg har opplevd at min faglig kunnskap og erfaring med bruk av nettverksmøter fungerte som en drivkraft, og gjorde meg i stand til å ta veloverveide valg rundt hva slags empiri det ville være mulig å fremskaffe, for å godt nok kunne belyse problemstillingen min. På samme tid har jeg vært bevisst at dette er noe som mest sannsynlig har påvirket hva slags teori jeg har brukt for å belyse funnene i dette prosjektet. Som redegjort for i kapitel 2, er det teoretiske grunnlaget for nettverksmøter mangfoldig, og jeg har gjort en skjønsmessig vurdering ut ifra egen forkunnskap om hva slags teori jeg har valgt å benytte meg av. Jeg har gjennomgående vært bevisst dette, og vurderer at den transparensen som foreligger i dokumentasjonen av prosjektet ved at jeg gjennomgående er tydelig om hvordan jeg har brukt egen posisjon i alle ledd av prosjektet fremmer prosjektets troverdighet. Som en motvekt til egen forforståelse og kunnskap om feltet, var en stegvis deduktiv-induktiv analyse et bevisst valg som var i noe grad med på å motvirke at egen forforståelse ble gjenstand for forutinntatthet. Gjennom å sikre en gjennomgående åpenhet rundt egen forkunnskap og posisjon vurderer jeg at dette tilfredsstiller kravene om transparens for hvordan egen forforståelse og posisjon kan ha vært med på å forme prosjektets design og funn- og kanskje muliggjort for prosjektets gjennomførbarhet.

I oppgavens kapitel 4, fremstiller jeg empiri for å underbygge prosjektets funn. Her har jeg balansert hensynet til presentasjon av detaljer i empirien opp mot hensyn til å beskytte personlig data. Tross anonymisering av konklusjonene fra nettverksmøtene er informasjonen som forekommer i nettverksmøtene personlig for deltagerne i møte. Jeg har derfor valgt å avkjenne barnet, fjerne barnets alder der dette eventuelt ville fremkommet og ikke tagge møtene, samt ikke ha vise til lange utdrag fra empirien. Jeg er klar over at dette kan redusere transparensen i presentasjon av funnene, men vurderer at etiske hensyn ovenfor deltagerne i nettverksmøtene har gått foran hensynet til enn større transparens rundt empirien som underbygger funnene. Jeg vurderer at jeg gjennom oppgaven jevnlig viser og begrunner de valg som er tatt. (Tjora, 2021, s. 264) fremhever viktigheten av at man systematisk fremstiller valg og endringer underveis i prosjektet. For å sikre en sammenheng gjennom prosjektperioden har jeg skrevet loggbok over valg som ble tatt, dilemmaer som oppstod underveis og prosjektets fremgang. Et av utdragene har jeg valgt å dele i kapitel 3.

3.8 Forskningsetiske overveielser

Å gjennomføre et selvstendig, kvalitativt forskningsprosjekt stiller krav til løpende etiske vurderinger gjennom hele prosessen. Det forskningsetiske retningslinjene for samfunnsvitenskap og humaniora skal bidra til å «konstituere og regulere vitenskapelig virksomhet» (NESH, 2016). De etiske retningslinjene har vært til god støtte underveis i prosjektet, og spesielt i rekrutteringsprosessen da jeg måtte sikre en varsom balanse mellom påminnelser til aktuelle informanter om muligheten for å delta som informant i prosjektet, og respektere manglende svar som avslag på ønske om deltagelse.

Problemstillingen var særlig aktuell i forbindelse med ønske om å få rekruttert familier til deltagelse som informanter gjennom deres kontaktperson i barneverntjenesten da jeg grunnet krav om taushetsplikt var avhengig av at de ansatte i barneverntjenesten informerte sine klienter om mulighet for deltagelse. Som tidligere redegjort for, førte dette til at jeg underveis i prosjektet avsluttet aktive forsøk på å rekruttere familier som informanter i prosjektet, men fastholdt i kontakt med ansatte i barneverntjenesten at det var mulighet og ønskelig at de kunne delta hvis det fantes rom for det.

Jeg tok kontakt med NSD for å undersøke om prosjektet var meldepliktig. Tilbakemelding fra NSD var at planlagt design for dataproduksjon ikke innebar oppbevaring av personopplysninger. Konklusjonene fra nettverksmøtene fikk jeg tilsendt anonymisert. Det har derfor ikke vært mulig for meg å få informasjon om opplysninger som er omfattet av taushetsplikten til barneverntjenesten eller som anses som personopplysninger. Empirien til prosjektet inneholder likevel personlig informasjon for familiene som selv har deltatt i nettverksmøtene. Ved formidling av forskningsresultatene har jeg derfor vektlagt å beskytte informantenes anonymitet og sørge for at det ikke er mulig å kjenne igjen personene. Jeg har valgt å anonymisere barneverntjenestene, barnets kjønn, alder og ikke tagge kodene. Dette hensynet har jeg vektet større enn en hensynet til resultatenes transparens. Jeg fikk rekruttert en ungdom som informant til prosjektet. Ungdommen selv kan derfor av naturlige årsaker kjenne seg igjen når empirien presenteres. Da ungdommen er i en alder hvor den selv kan samtykke til deltagelse i prosjektet, og den var godt opplyst om hva deltagelse i prosjektet innebærer vurderer jeg at det er tilfredsstillende.

Et viktig premiss for forskningen er at informantene skal få god informasjon om prosjektet, slik at de selv kan ta et reelt valg om deltagelse. Jeg utarbeidet et eget informasjonskriv

som ble gitt til aktuelle barneverntjenester og senere sendt per epost. Informasjonsskrivet til aktuelle familier inneholdt samme informasjon, men i et språk som var tilpasset målgruppen. Barneverntjenesten ble sendt informasjonsskrivet til familiene, med formål at de kunne bruke disse til å gi informasjon om prosjektet for å fremme mulighet hos familiene selv om å kunne ta en selvstendig vurdering om de ønsket å delta som informanter eller ikke.

3.8.1 Å forske på egen arbeidsplass. Hvor fri er forskningen min da?

Ifølge NESH (2016) forutsetter god forskning frihet fra styring og kontroll. Samfunnets tillit til forskning forutsetter ansvarlighet fra den enkelte forsker. Jeg har tatt et bevisst valg om å forske på egen arbeidsplass. Dette valget ble tatt underveis i prosjektet gang, og som et resultat av flere mindre vellykkete forsøk på rekruttering av andre tjenester. I oppstarten av prosjektet vurderte jeg at jeg ikke ønsket dette, da det utfordrer forskernes rolle som nøytral. Som følge la jeg opp til en rekrutteringsprosess rettet mot andre barneverntjenester som benytter seg av nettverksmøter som hjelpetiltak. Ettersom tiden gikk uten at jeg fikk rekruttert tjenester til prosjektet tok jeg en vurdering på at jeg ønsket å starte å forsøke å rekruttere informanter på egen arbeidsplass. Jeg jobber i en relativ stor barneverntjeneste, med ulike avdelinger. For å minimere en opplevelse av press ovenfor informantene til å delta i prosjektet, valgte jeg å forsøke å rekruttere på en annen avdeling enn der jeg selv er ansatt. Dette lyktes jeg med. I tillegg foretok jeg et aktivt valg om å avslutte å rekruttere informanter med formål om å observere i nettverksmøte. Notatene fra observasjonene ville vært mine egne ord, og det kan ha vært utfordrende for meg som forsker å notere ned informasjon som fremmer kritikk ved egen arbeidsplass.

3.9 styrker og svakheter ved metoden

Forskningsdesignet for dette prosjektet fremstår overordnet som riktig til å besvare problemstillingen. Slik jeg tidligere har redegjort for, var det i utgangspunktet planlagt for innhenting av analysedata også gjennom observasjon i nettverksmøter, men ut ifra konkrete vurderinger underveis i prosjektet, gikk jeg bort fra dette. Jeg mener at skriftlige intervjuer gjennom spørsmålsskjema og anonymiserte konklusjoner samlet sett gir gode nok data til å svare på forskningsspørsmålet. Hvordan observasjon under nettverksmøtene ville ført til empiri og eventuelt andre funn er vanskelig å lage noen hypoteser om.

Valg av metode fremmet også muligheten for deltagelse fra ansatte hos barneverntjenesten. Jeg vurderer at det styrket metodeprosessen at jeg valgte å utarbeide et spørsmålsskjema som den ansatte kunne svare på ved tid og anledning.

Jeg brukte en del tid på å finne gode praktiske løsninger for gjennomføring og håndtering av en empirinær koding og analyse. I (Tjora, 2021) henvises det til at det er praktisk å benytte dataprogram til dette, og det hadde jeg ikke mulighet til under prosjektperioden. Dette kan mulig ha ført til at noen koder var likere enn strengt nødvendig, og på den måten at analysedataene og kodene tok lenger tid å gjøre håndterbare. Jeg ser likevel at jeg fant en god nok løsning på å håndtere den stegvise deduktive-induktive analysen. Analysemetoden i seg selv vurderer jeg særlig egnet for å sikre at jeg med den forkunnskapen jeg har ikke lagde for mange forhånds slutninger.

Ifølge Tjora (2021) er det viktig å være bevisst at det er først når flere data ikke begynner å ligne allerede foreliggende data, at det oppstår en metning i datamaterialet og rekruttering kan avsluttes. En svakhet i dette prosjektets metode, kan derfor være at jeg som forsker ikke hadde et spesielt fokus på dette, og tidsrammen for prosjektet var med på å sette en grense for hvor lenge innhenting av data kunne foregå. Jeg mener likevel at jeg har fått et rikt utvalg av konklusjoner fra nettverksmøter når jeg sammenligner antall konklusjoner opp mot antall gjennomførte møter i tjenesten i 2022 og mange tema i empirien er gjennomgående, noe som kan indikere en metning.

Flere informanter ble rekruttert på min egen arbeidsplass. Jeg kan helt klart reflektere rundt frivilligheten til deltagelsen hos disse informantene, men jeg vurderte gjennomgående at de jeg spurte var positive til å delta for sin egen del, men mer varsomme når det gjaldt å bistå med rekruttering av familier. Denne varsomheten opplevde jeg ingen endring på mellom forsøk på rekruttering i andre barneverntjenester, og i den barneverntjenesten jeg selv er ansatt. På den måten ga ikke forsøk på rekruttering på egen arbeidsplass meg et fortrinn når det gjaldt å forsøke å rekruttere familier som deltagelse. Dette har ført til at jeg kun har en ungdom som informant, men når jeg sammenligner med tidligere forskningsstudier om nettverksmøter fremstår ikke dette som et uvanlig tall. Det er likevel en svakhet ved studien, da kunnskap fra barna og ungdommene selv er viktig når kunnskap om barnevernsfeltet skal utvikles.

Av hensyn til at familiene er ønsket som informanter med grunnlag av at de har nettverksmøter som tiltak i barneverntjenestens oppfølgingsfase, vurderte jeg at jeg hadde få valgmuligheter rundt hvordan rekrutteringsprosessen av familiene kunne se ut. Familien må samtykke til at barneverntjenesten blir fritatt fra taushetsplikten for at de skal kunne settes i kontakt med meg. Fra tidligere forskning om bruk av nettverksmøter i andre fagfelt ser jeg likevel at det er mulig å forske gjennom observerende metoder og komme i kontakt med klientene direkte. Jeg har gjort meg en refleksjon som jeg i dette prosjektet hverken har hatt tidsramme til eller praktisk mulighet til å gjennomføre. Men jeg lurer på om det hadde vært mulig å utarbeide en rekrutteringsprosess som fremmer at familier som er i kontakt med barneverntjenesten kan få informasjon om forskningsprosjektet og en reell mulighet til selv å velge om de ønsker å delta eller ikke.

Kapittel 4: Presentasjon av funn

i dette kapitlet presenteres de empiriske funnene etter endt analyse. Kapitlet er delt opp i fire hoveddeler, et for hvert hovedfunn. I hvert delkapittel vil jeg redegjøre for hvert hovedfunn, med tilhørende undertemaer.

Oppgavens problemstilling er hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter som hjelpetiltak i oppfølgingen av barn og ungdom. Funnene er at nettverksmøter kan benyttes til informasjonsdeling, til å lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre, fremme samarbeid rundt og med barnet og familien og til å fremme en ressursorientert praksis. Jeg har valgt å presentere funnet informasjonsdeling først fordi dette fremstår som et gjennomgående funn i all empirien. Andre delkapittel er hovedfunnet oppfølging av tiltak rettet mot barn og foreldre, tredje delkapittel er hovedfunnet ressursfokuset praksis og fjerde er samarbeid mellom instanser. Jeg velger å presentere hovedfunnet ressursfokuset praksis avslutningsvis. Dette er fordi all empirien gjennomsyres av dette, og det derfor er en slags oppsummering. I delkapitlene vil jeg presentere hovedfunn, med underordnede temaer og gi konkrete eksempler ved empiriske koder.

4.1 informasjonsdeling

Informasjonsdeling er et av hovedfunnene etter analysen av mine empiriske data.

Beskrivelser av informasjonsdeling fremkommer i samtlige av de innhentede konklusjonene fra nettverksmøter. Det fremkommer også som noe de ansatte i barneverntjenesten i stor grad mener at er noe de kan bruke nettverksmøter til i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid. Funnet informasjonsdeling har tre underkategorier. Disse er beskrivelse av barnet og barnets behov, beskrivelse av foreldrene og foreldrenes behov og barneverntjenestens vurderinger. Det fremkom også mange beskrivelser av deltagende profesjonelle instanser.

4.1.1 Beskrivelser av barnet og barnets behov

Samtlige konklusjoner fra nettverksmøtene inneholder beskrivelser av barnet. Det er kun en ungdom som deltok i nettverksmøtene jeg innhentet konklusjoner fra. I de resterende ni

konklusjonene var ikke barna tilstede i møte. Som følge kjennetegnes beskrivelse av barna av det jeg forstår som et utenfra perspektiv.

Noen beskrivelser av barna er av generell karakter som for eksempel «*(barnet) er sårbart og forsiktig*» og «*(barnet) tar medisin hver dag*». Det er likevel de særegne beskrivelsene av barnet som er mest fremtredende i konklusjonene.

Noen beskrivelser av barnet er konkrete om hva barnet gjør eller ikke gjør, som et ledd i å beskrive barnets atferd og behov i sin hverdag. «*Minstegutten legger seg alltid sammen med far og barnet har ikke gått på do noe særlig på skolen.*»

«*Hen hadde en dårlig dag og mye følelser inne i seg. Hen viste følelser denne dagen. Hen viste at noe plaget hen.*»

«*Lekser er vanskelig når yngre søsken gråter, det er vanskelig å konsentrere seg om lekser, men hen er god på Lego.*»

Begge utdragene fra empirien viser beskrivelser av ulike barn nettverksmøte handler om. Beskrivelsene er typiske for empirien ved at de tar utgangspunkt i hverdagssituasjoner i barnets liv, og beskriver hvordan barnet fremtrer for den voksne som deltar i møte, på samme tid som de bidrar til å fortelle noe om barnets behov. Beskrivelsene er nyanserte, ved at de både ser hva som er utfordrende for det individuelle barnet samt hvilke ressurser barnet har.

Det er de nære, individuelle beskrivelsene av barna som er meste fremtredende i min empiri. Videre inneholder de fleste konklusjoner fra nettverksmøter refleksjoner rundt barnets overordnede behov:

«*Mor tror kanskje at barnet har lett ett kontrollen når mor ikke har tatt den.*»

«*Hen ønsker selv å finne ut av sin måte å være på.*»

Utdragene konkretiserer at informasjon om barnets overordnede behov blir delt, uten at beskrivelser av det konkrete barnets atferd kommer til syne. Beskrivelsene av barnas overordnede behov indikerer at nettverksmøtene gir rom til å gi en helhetlig beskrivelse av barnet og dets behov fra et utenfra perspektiv.

4.1.2 Beskrivelse av foreldrene og foreldrenes behov

I motsetning til beskrivelsene av barna og deres behov, deltok foreldre, først og fremst mødre i samtlige nettverksmøter. Beskrivelsene av foreldrene og deres behov kommer derfor både fra forelderen selv og fra andre møtedeltagere.

«Ønsker at mor skal være trygg på hva som skjer fremover»

Utdraget viser et eksempel på en beskrivelse av en forelder fra et utenfra-perspektiv. I motsetning til beskrivelsene av barna og deres behov, er utenfra beskrivelsen av foreldre mindre detaljerte og mer konkrete på hva de ulike deltagerne ser forelderen har behov for. Dette kan ha sammenheng med at forelderen selv i alle møter var tilstede, og slik fremmet egne beskrivelser av seg selv sitt behov.

«Mor står på at barnet skal på avlastning. Mor kjenner at hun er litt egoistisk når det gjelder å sende barnet på avlastning».

«Da mor tok kontakt var hun i en grop hun ikke kom ut av, men nå har det løsnet. Mor så at hun må ta rollen som mor og ikke forandre barnet».

Utdragene er eksempler som viser hvordan forelderen selv beskriver og fremmer eget behov. De er typiske for empirien min ved at de på en måte som fremstår genuin for den enkelte legger frem eget behov, på samme tid som de gir en egen vurdering.

Mange beskrivelser fra foreldre omhandler hva de opplever som viktig for dem selv og hva de opplever at de trenger. *«Mor sier at det er å ha noen å snakke med som kan være litt fint og det har ikke vært riktig for mor ser hun nå, viktig å være i morsrollen».* Begge kodene er eksempler på dette.

Felles for beskrivelsene av foreldrene og deres behov, er at de i likhet med beskrivelsene av barna fremstår personlige, åpne og detaljerte. Det er færre beskrivelser av foreldrene fra andre møtedeltagere, og det kan sammenfalle med at forelderen eller foreldrene selv deltok i alle nettverksmøtene.

4.1.3. Barneverntjenestens vurderinger

«Barneverntjenesten opplever at det fortsatt er gode dager, og dager som er utfordrende, men at det totalt sett går sakte i riktig retning».

«Mor har fått bedre kontakt, nærhet og varme med barnet enn tidligere».

«Planen er mindre konkret enn barneverntjenesten kunne ønske, men det fremstår som barna har mange voksne rundt seg som vil stille opp for dem».

De ovennevnte kodene er eksempler på barneverntjenestens uttalelser i nettverksmøtene. Det benyttes overordnet et hverdagslig, uformelt språk men uttalelsene er på samme tid i et vurderingsformat ved at det er en analyse av nåværende situasjon. Samtlige uttalelser fra barneverntjenesten i konklusjonene fra nettverksmøtene er ressursorienterte, beskrivende og balanserte. Som kodene ovenfor viser, får det positive i nåtid størst plass, på samme tid som vurderingene viser at det er- eller har vært områder som har blitt fulgt opp.

I empirien er det også eksempler på observasjoner barneverntjenesten har gjort seg, og som det er kommunisert høyt om.

«Observerer at foreldre fremstår mer lettet, mer energi og ny giv. Foreldre bekrefter at dette stemmer».

Felles for observasjonene som fremkommer i empirien er at de er positivt orientert. Det fremkommer videre mange vurderinger med positive beskrivelser av foreldrenes egenskaper og handlinger.

«Mor er en som ikke gir seg. Flott mor og står på!»

Felles for vurderingene til barneverntjenesten i nettverksmøte er at de preges av et uformelt, hverdagslig språk, de er balanserte og ressursorienterte.

Både på spørsmål om hvorfor barneverntjenesten vurderer at nettverksmøte er egnet aktivitet i oppfølgingsarbeidet for barnet, forventninger til nettverksmøte og om utbytte av nettverksmøte for barneverntjenesten, vektlegger de ansatte i barneverntjenesten gjennomgående informasjonen som kommer frem i nettverksmøte. Mange beskriver at de får helhetlig informasjon om barn og foreldre og at dette er positivt.

4.2 Lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre
Nettverksmøter kan benyttes til å lage avtaler om og følge opp tiltak som barna og foreldrene har behov for. Dette omhandler både praktisk og emosjonell støtte, felles intervensjoner og fordeling av ansvar. Dette funnet har to undertemaer. Det første er praktisk og emosjonell oppfølging av barn og foreldre og det andre er avtale, avslutte og evaluere oppfølging fra barneverntjenesten.

4.2.1 Praktisk og emosjonell støtte til barn og foreldre

I nettverksmøtene hvor familiens private nettverk er representert, viser empirien at det i alle møtene ble laget private avtaler om praktisk og emosjonell oppfølging barna og foreldrene hadde behov for.

«Barna skal i skole og barnehage, samt være litt hos bestemor»

«Han har begynt på fotball. X følger opp dette.»

Som utdragene viser, er det praktisk oppfølging i hverdagen som for eksempel barnepass eller oppfølging av fritidsaktivitet som er gjennomgående tema for private avtaler om praktisk oppfølging.

Det er også tilfeller i nettverksmøtene som viser avtaler om ansvarsfordeling mellom de ulike kompetansesystemene for å løse utfordrende, praktiske situasjoner for familien:

«Alle må være med å bidra, lage annonse på Finn, gå på visninger. Mor har depositum selv, Barneverntjenesten kan bistå med uttalelse angående skolekrets.»

Avtaler for å ivareta behov for emosjonell støtte er også gjennomgående. «Mor sender melding eller ringer familien når hun er i behov av hjelp».

Avtalene kunne også innebære hva familien ønsket å fokusere videre på:

«Alle søsken kan ha fokus på skole og ikke økonomi.»

Det fremkommer også tilfeller av private avtaler for å sikre barnas forståelse av egen situasjon:

«Nettverket passer på å snakke med barna og gi nødvendig informasjon»

«Mor snakker med barnet om at x ikke ønsker å være sammen med de»

4.2.2 Avtale, avslutte og evaluere oppfølging fra barneverntjenesten

Et gjennomgående tema som de ansatte i barneverntjenesten er opptatt av at nettverksmøtene kan benyttes til er evaluering av barneverntjenestens plan for oppfølging av hjelpetiltak.

«Veldig god arena til å evaluere-sparer masse tid!»

Dette gjenspeiles i noen av møtenes konklusjoner hvor plan for neste møte fremkommer:

«Neste møte: Se på tiltaksplan, måloppnåelse, hva er gjort og hva gjenstår?»

Empirien fra konklusjonene på nettverksmøtene viser også at dialog som har likhetstrekk med evaluering av tiltaksplan og barneverntjenestens hjelpetiltak finner sted mellom deltagerne i nettverksmøte: *«Mye ble knust og ødelagt og mor var gul og blå. Mor har nå satt begrensninger rundt spilletider og det hjelper».*

En ungdom beskriver at *«Jeg bruker det for å samle opp alle og se åssen det har gått med meg og hva jeg skal fokusere på til neste gang.»* Utdraget viser at ungdommen selv benytter nettverksmøte som en form for evaluering av egen utvikling.

Det er også gjennomgående i empirien at avtaler om endring av hjelpetiltak avklares:

«Avlastning: den faste helgen i måneden avsluttes og erstattes med ukentlig samvær etter skolen.»

Positivt som hendte under møte: *«Jeg fikk forlengelse med tiltaket.»*

I noen nettverksmøter informerer barneverntjenesten om at hjelpetiltak og oppfølging fra barneverntjenesten vil avsluttes: *«Barneverntjenesten er ikke bekymret for omsorgen til barnet og barnevernssaken vil derfor avslutte kontakten og henlegge barnevernssaken.»*

Det er få nettverksmøter i min empiri hvor barna er deltagere i nettverksmøte. I likhet med at funnene indikerer at avtaler om hvordan sikre barnas forståelse av egen situasjon gjøres, er det også tilfeller av at barnas rett på medvirkning og involvering i egen barnevernssak snakkes om. Dette fremkommer også som noe de barnevernsansatte er opptatt av at skal avklares i nettverksmøte.

4.3 Fremme samarbeid med og rundt barnet og familien

Nettverksmøter kan benyttes til å fremme samarbeid med og rundt barnet og familien.

Dette hovedfunnet har to undertemaer som er koordinering og samarbeid med familien.

4.3.1 Samarbeid rundt familien

Et gjennomgående funn er at hensikten med nettverksmøter kan være å koordinere samarbeid mellom instanser.

«PPT vil snakke med rektor og inspektør om ressurser rundt spes. Ped timer. Lærer ønsker at skolen skal ha et rom som er barnet sitt. Instansene blir med på samarbeidsmøte 5 mai på skolen.»

Koordinering er også noe de barnevernsansatte fremhever at nettverksmøtene med fordel kan brukes til, og som de har forventninger til at nettverksmøte vil bidra til. De ansatte er også opptatt av at flere instanser melder avbud, eller sier at de ikke kan prioritere å komme og at dette forringer koordineringen i møte. Mange fremhever at de opplever koordineringen som skjer mellom instanser i nettverksmøte som tidsbesparende i egen arbeidsprosess og at det fører til at de andre instansene har et mer helhetlig bilde av barnet og familien. Dette fører til at det blir arbeidet bedre rundt barnet og familien enn uten nettverksmøter som tiltak.

Det fremkommer i empirien fra nettverksmøtene at samarbeid mellom hjem og instanser fungerer godt: *«Godt samarbeid med skolen- mor liker at de sender melding om noe skjer.»*

Det er også tilfeller av som viser at nettverksmøtene bidrar til kunnskapsoverføring mellom de ulike deltagerne i møte

«PPT vil ta med videre at det er viktig å være obs på at foreldre ikke skal være profesjonelle foreldre. Det er like viktig å være tilstede som mor.»

Og at nettverksmøtene gir rom for foreldre til å selv bestemme behovet for samarbeid

«Det bør vurderes om det skal opprettes et samarbeid med skole rundt barnet. Mor ønsker å avvente dette.»

4.3.2 Samarbeid med familien

«Mor skulle ønske bvtj hadde sagt da hun først kom i kontakt at de ikke skulle ta hen fra mor, men hjelpe.»

Dette utdraget fra empirien er beskrivende for samarbeidet mellom familien og barneverntjenesten i nettverksmøtene. Dette støttes opp med uttalelser fra barneverntjenesten under møtene som gir inntrykk av ønske om et samarbeid «Ønsker at mor skal være trygg på hva som skjer fremover.»

De ansatte i barneverntjenesten beskriver i sine svar på spørsmålskjema at å støtte foreldre, etablere gode samarbeid samt sikre medvirkning som viktige formål med nettverksmøtene. Empirien peker på at det i nettverksmøte både fremkommer informasjon som kan peke på et konstruktivt og godt samarbeid mellom barneverntjenesten og foreldre, samt at de ansatte i barneverntjenesten mener at dette er noe nettverksmøtene kan benyttes til.

4.4 En ressursfokuset praksis

Et eget hovedfunn i empirien min er at nettverksmøter kan benyttes til å fremme en ressursfokuset praksis. Hovedfunnet bygger på de tre foregående, men det er likevel et hovedfunn ved at det er et gjennomgående funn i min empiri. Undertemaer er ressursfokuset dialog og beskrivelser av gjennomføring av møte.

4.4.1 en ressursfokuset dialog

Gjennomgående i empirien er det eksempler på dialog som er ressursfokuset. Dette viser seg gjennom balanserte beskrivelser og uttalelser fra barneverntjenesten i konklusjonene fra nettverksmøtene, men fremkommer også i svar fra de ansatte i barneverntjenesten. En ansatt i barneverntjenesten beskriver dette som svar på hva som var positivt i nettverksmøte:

«Far skryter, legen skryter av ungdommen»

En annen ansatt fra barneverntjenesten skriver følgende som svar på hva som var negativt i nettverksmøte: «overproblematisering av enkelte instanser» Dette svaret kan være med på å vise til en forventning fra den ansatte i barneverntjenesten og om at det skulle være et møte som fokuserer på ressurser.

4.4.2 beskrivelser av møte

Gjennomgående i Empirien som er i form av spørsmålsskjemaer med utfylte svar gir informantene positive beskrivelser av nettverksmøtene. Dette fremkommer som «*God idemyldring i forhold til løsninger*» og «*opplever at alle tar ansvar*». På spørsmål om det skjedde noe i møte som var negativt for noen av deltagerne responderer alle utenom en informant at det ikke var noen ting. Den ene ungdommen som fylte ut svar bekrefter de barnevernsansattes beskrivelser i form av at det ikke er noen ting som opplevdes negativt med møte.

Empirien fra konklusjonene fra nettverksmøtene inneholder noen få vurderinger av gjennomføring av møte. Disse er også positiv beskrevet. «*Generelt mye mer harmoni rundt barnet og mor*» og «*meningsfylt møte*» velger jeg å trekke frem som konkrete eksempler.

I dette kapitlet har jeg beskrevet hovedfunn etter analyse av prosjektets empiri. Dette er at nettverksmøter kan benyttes i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid til å fremme informasjonsdeling, lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre, fremme samarbeid med og rundt barnet og familien og til en ressursorientert praksis.

Kapitel 5. diskusjon

Utgangspunktet for dette diskusjonen i dette kapitelet er oppgavens problemstilling hvor jeg ønsker å se nærmere på hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter i oppfølgingsarbeidet av barn og ungdom. Om jeg har kommet noe nærmere et endelige svar på dette, gjenstår å se. Kapitelet starter med en drøft av funnene opp mot tidligere forskning. Med bakgrunn i dette vil jeg sette temaene i sammenheng med relevant teori som nettverksmøter bygger på, og utforske hva ved teorigrunlaget for nettverksmøter som bidrar til funnene. Avslutningsvis vil jeg plassere nettverksmøte som aktivitet i en barnevernfaglig kontekst. Målet er å se om jeg får til å utvikle en eller flere konsepter. Tjora(2021, 247) beskriver at konseptutvikling er en kreativ prosess, som krever at vi beveger oss vekk fra forutinntatte meninger og søker etter ny innsikt i det vi forsøker å forstå. Abduksjon oppstår når vi oppdager forhold i form av kodegrupper eller temaer som ikke passer til eksisterende teori og vi spekulerer i hvordan vi skal forstå våre observasjoner.

5.1 informasjonsdeling

I empirien for dette prosjektet fremkommer det mye informasjonsdeling i nettverksmøtene. informasjonen omhandler beskrivelser av barnet og barnets behov, beskrivelse av foreldrene og foreldrenes behov og barneverntjenestens vurderinger.

Min empiri peker på at beskrivelsene av barna og foreldrene som fremkommer i nettverksmøtene er nyanserte og detaljerte ved at de tar for seg hva er utfordrende for det individuelle barnet samt hvilke ressurser barnet har. I mange tilfeller i empirien blir det beskrevet en konkret hendelse i barnets liv, og ut fra beskrivelsen blir det både løftet frem ressurser hos det enkelte barnet, individuelle risikofaktorer ved barnet og barnets behov. Empiri fra møtene viser at informasjon om barnas overordnede behov blir delt. I min empiri var i hovedsak barna ikke deltagende i møtene, så beskrivelsen av barna var preget av et utenfra blick fra deltagerne i nettverksmøtene. Foreldre var i alle tilfeller deltagende i nettverksmøte, representert av en eller begge. Beskrivelsene av foreldrene og deres behov kom i hovedsak fra forelderen som selv var representert, men også andre møtedeltagere bidro til å nyansere hvordan forelderen fremstår. Empirien hvor beskrivelser av foreldrene og deres behov kommer frem, viser at forelderen selv beskriver og legger frem eget behov

på en måte som fremstår genuint og personlig for den enkelte. De beskriver hva som er viktig for dem selv og hva de har behov for.

Når jeg ser min empiri og foreløpige funn i lys av tidligere forskning kan jeg sette resultatene i sammenheng med det Qvale (1993) pekte på som et av hennes hovedfunn i i Nettverksprosjektet. Qvale beskriver i sin rapport fra prosjektet at barneverntjenesten gjennom bruk av nettverksmøter får ny informasjon både på det verbale og nonverbale plan og hun fremhever at informasjonsmengden som blir tilgjengelig for barneverntjenesten gjør barneverntjenesten i stand til å få belyst hele barnets og familiens situasjon. Dette forkortet ned saksbehandlingstiden. Informantene i barneverntjenesten som deltok i prosjektet til Qvale fremhevet at de var overasket over hvilket tilfang på informasjon om barnet og dets situasjon som ble tilgjengelig for dem i nettverksmøtene. Dette samstemmer med dette prosjektets empiri hvor informantene fra barneverntjenesten vektla tilgang på informasjon som et av de positive aspektene ved å avholde nettverksmøter i oppfølgingsarbeidet.

Schellenberg (2009) fant i sitt masterprosjekt om oppstartsmøter under barneverntjenestens undersøkelser at familiene som deltok i oppstartsmøtene opplevde at de fikk legge frem sine synspunkter og fikk nødvendig informasjon fra barneverntjenesten og andre instanser. I mitt prosjekt lyktes jeg kun med å rekruttere en ungdom som informant, så jeg har ikke empiri som viser hvordan barn og foreldre opplevde informasjonsdelingen. Jeg mener likevel at resultatet fra prosjektet til Schellenberg understøtter funnet om informasjonsdeling i dette prosjektet, da empirien i form av konklusjoner fra nettverksmøtene gjennomgående viser at foreldre får legge frem sine synspunkter og behov nyansert.

En sentral del av informasjonsdelingen min empiri viser til og som funnet fra dette prosjektet bygger på, er informasjon om barneverntjenestens vurderinger som fremkommer i nettverksmøtene. Slik jeg tolker informasjonen i de empiriske datane, er informasjonen fra barnverntjenesten balansert, og orienterte om barnet og familiens ressurser. Informasjonen har fokus på hva som er bra i nåværende situasjon, og hva som kan bli bedre. Informasjonen er nedtegnet i et hverdagslig språk, uten formelle fagbegreper og termer. Qvale (1993) fremhever i sitt prosjekt at det så ut til at effekten av informasjonen som ble gitt fra barneverntjenesten i nettverksmøter ble en annen sammenlignet med tradisjonelle samtaler ved barnevernskantoret. Schellenberg (2009) viser at deltakerne i oppstartsmøtene

opplevde at de fikk nødvendig informasjon fra barneverntjenesten. Jeg setter dette i sammenheng med det min empiri viser, at informasjonen fra barnverntjenesten blir nyansert og tilpasset i det enkelte nettverksmøte.

I motsetning til fremhevelsen i min empiri av at informantene fra barneverntjenesten vektlegger at en positiv effekt av nettverksmøte er informasjonen som kommer frem i nettverksmøtene, er det ingen av informantene fra barneverntjenesten i mitt prosjekt, som fremhever at de får gitt informasjon, men et par av informantene skriver noe om at det er positivt at nettverksmøtene fører til at familien holdes orientert og informert gjennom deling av informasjon i møte. Oterholm et al (2023) viser at en virkning av nettverksmøter i barneverntjenesten er at familien får informasjon som ble vurdert at bidro til støtte og at både private og offentlige deltagere i nettverksmøtene fikk et mer helhetlig bilde av barnets situasjon. Når jeg legger denne virkningen til grunn og sammenligner med mitt empiriske funn, er det nærliggende for meg vurdere at dette understøtter min empiri, og tilfører nye nyanser til mitt funn.

Et av prosjektets funn er at nettverksmøter kan benyttes til å fremme informasjonsdeling. Dette funnet understøttes og nyanseres av tidligere forskning på nettverksmøter i barneverntjenesten.

5.1.2 Lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre

Nettverksmøter kan benyttes til å lage avtaler om og følge opp tiltak som barna og foreldrene har behov for. Empirien min peker på to undertemaer som i seg selv er relativt vide. Det er å lage avtaler om praktisk og emosjonell oppfølging av barn og foreldre og å avtale, avslutte og evaluere oppfølging fra barneverntjenesten.

I mange av nettverksmøtene i min empiri var familiens private nettverk representert. Det ble i samtlige av disse møtene laget private avtaler om praktisk eller emosjonell oppfølging barna og foreldrene hadde behov for. Oterholm et. Al. (2023) fant at en virkning av nettverksmøter er at familienettverket bidrar med avlastning og støtte i vanskelige livssituasjoner. Dette understøtter min empiri hvor det ble utarbeidet private avtaler om ivaretagelse av barn i utfordrende situasjoner og avtaler om oppfølging av fritidsaktiviteter og andre hverdagsaktiviteter.

Det er også eksempler på nettverksmøter hvor deltagerne i møte omforenes om avtaler hvor alle de ulike kompetansesystemene bidrar. Helhetlig viser empirien fra dette prosjektet at det ble laget avtaler om små og store forhold som bidrar til at hverdagen for barna og foreldrene kan oppleves bedre her og nå og mulig mer håndterlig. Oterholm et. Al (2023) viser at nettverksmøter som hjelpetiltak førte til positive endringer i barnets situasjon. Det var en ungdom som deltok i denne studien som informant og ungdommen uttrykte tilfredshet med de avtaler som ble laget rundt videre oppfølging. Dette er ikke i seg selv en indikator på om nettverksmøter som tiltak har ført til positiv endring i ungdommens situasjon, men når ungdommen uttrykker tilfredshet med de avtaler som ble laget kan jeg tolke det ut ifra tidligere forskning fra Qvale (1993) og Oterholm (2023) som om ungdommen kan ha opplevd at de avtalene som ble laget kom til nytte for hen her og nå og at nettverksmøte hadde førte til en bedring i nåværende livssituasjon.

I de fleste av nettverksmøtene som dette prosjektet har innhentet kunnskap fra, er ikke barna selv representert. Selv om barna ikke er representert stedig i nettverksmøte, ble det snakket om og avtalt hvordan nettverket skal sikre barnas forståelse av egen situasjon. På den måten viser empirien at nettverksmøte kan bidra til at barnas behov for informasjon om egen situasjon og emosjonell ivaretagelse er et tema som nettverksmøtene omfavner, uten at barna er til stede i selve nettverksmøte. (Källberg et al, 2018) beskriver at en hovedregel for å vurdere at barnet skal være til stede i et nettverksmøte er at barnet selv skal oppleve at det er til støtte eller nytte å delta. Qvale (1993) viste i sitt prosjekt at barneverntjenesten og familiene opplevde at det gikk fint å tilpasse møteformen ut ifra hvert enkelt barns behov slik at barn fra 7 års alder kunne delta, men det fremkommer ikke om barna som deltok i nettverksmøtene har blitt snakket med om sine opplevelser av deltagelsen, og at det på den måten er barnets perspektiv som fremkommer i hennes empiri eller om det er barneverntjenesten og foreldrenes barneperspektiv. Bakketeig (2015) beskriver at ungdom hadde ambivalente erfaringer med å delta i samarbeidsmøter. Noen ungdommer opplevde å bli hørt og tatt på alvor, mens andre opplevde at møtene skapte en ramme for deltagelse de ikke likte, Oterholm et al (2023) skriver at det ikke lyktes dem å rekruttere barn og ungdom som informanter til deres prosjekt om virkninger av nettverksmøter. Det er videre lite forskning hvor barn har uttalt seg om nettverksmøter. Oppsummert ser det ut til at funn som omhandler barn og unge deltagelse i samarbeidsmøter og nettverksmøter spriker, men

at empirien fra dette prosjektet løfter frem at rammen nettverksmøte representerer gir rom for samtale om hvordan fremme barnets medvirkning og involvering.

De ansatte i barneverntjenesten er gjennomgående opptatt av at nettverksmøtene kan benyttes til evaluering av barneverntjenestens plan for oppfølging av hjelpetiltak. Dette gjenspeiles i noen av konklusjoner fra nettverksmøtene hvor det avtales at plan for neste nettverksmøte er å gjennomgå tiltaksplanen og evaluere måloppnåelse. Det fremkommer videre empiri som viser dialog som jeg ut ifra min erfaringskunnskap tilkjenner mening ved at den ligner dialog som er tilstede når barneverntjenesten sammen med foreldre evaluerer plan for oppfølging av hjelpetiltak. Ungdommens mening understøtter dette. Ungdommen bruker nettverksmøte «for å samle opp alle og se åssen det har gått med meg og hva jeg skal fokusere på til neste gang». Slik jeg tilkjenner utsagnet mening, beskriver ungdommen med egne ord at nettverksmøte for henne er å evaluere egen situasjon-hva som har fungert og hva som må fokuseres på videre.

Empirien peker på at de ansatte fra barneverntjenesten opplever nettverksmøtene som svært tidseffektive. Oterhom et al (2023) viser at det i deres studie fremkom at noen informanter fra barneverntjenesten opplevde at nettverksmøtene var nyttige ved at de kunne bidra til at barneverntjenesten fikk raskere oversikt over utfordringer og mulighet for støtte i familien gjorde at de ansatte tross mye tid brukt til forberedelser og deltagelse i selve møte ikke opplevde at nettverksmøter tok mer tid enn ordinære aktiviteter i oppfølgingsarbeid. Qvale (1993) beskriver at saksbehandlingstiden ble forkortet med bruk av nettverksmøter.

Det fremkommer ingen tidligere forskning som konkret understøtter empirien som sier noe om at de ansatte i barneverntjenesten trekker frem at nettverksmøter kan brukes til evaluering av plan for oppfølging av hjelpetiltak. Slik jeg forstår min empiri opp mot tidligere forskning, blir jeg nysgjerrig på om de økte kravene til barneverntjenesten om å jevnlig evaluere plan for oppfølgingsarbeid (Bufdir, 2023; Helsedirektoratet, 2019) fremmer de barnevernsansattes fokus på at nettverksmøtets innhold og prosess kan brukes til å evaluere plan for oppfølging. Det kan være en forklaring på at empiri som er innhentet i 2022 peker på et økt fokus på evaluering av hjelpetiltak, og at barnevernkonsulentene sier noe om at de er opptatt av at nettverksmøter kan benyttes til dette.

Nettverksmøter kan benyttes til å lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre. Dette funnet understøttes også av tidligere forskning, og bygger i stor grad på funnet om at nettverksmøter kan benyttes til å fremme informasjonsdeling. Likevel viser empiri som funnet peker tilbake på at nettverksmøtets dialog som fremkommer i konklusjonene og avtaler inneholder flere momenter som barneverntjenesten skal sikre at snakkes om i forbindelse med evaluering av plan for hjelpetiltak. Dette fremheves ikke i tidligere forskning. Jeg tolker at dette resultatet kan ha sammenheng med økt fokus på lovkrav som stilles til barneverntjenestens plikt til jevnlig å evaluere barnets situasjon og hjelpetiltak. Videre fremkommer det at nettverksmøter kan brukes til å fremme avtaler om barns medvirkning og involvering.

5.1.3 Fremme samarbeid med og rundt barnet og familien

Oterholm et al (2023) vurderte i sin studie av nettverksmøter at nettverksmøtene hadde bidratt til koordinering av tiltak rundt barna. Dette samstemmer med funn i denne studien, hvor informantene fra barneverntjenesten uttrykte at formål med flere av nettverksmøtene var koordinering av instanser rundt barn og familien. Funnet har nær relevans til både informasjonsdeling og utarbeidelse av avtaler, og de ansatte i barneverntjenesten fremhevet at koordinering for å sikre et godt samarbeid mellom familien, barneverntjenesten og andre instanser var noe de forventet at nettverksmøte skulle bidra til. I flere av møtene blir det laget avtaler mellom instanser om videre samarbeid rundt barnet, som ikke fordrer deltagelse og involvering fra barneverntjenesten mellom møtene. De ansatte fra barneverntjenesten uttrykker det som en negativ hvis invitere instanser må melde frafall, da dette kan forringe koordineringen. Qvale (1993) finner i sitt prosjekt at ansvarsforholdene hadde blitt tydeligere mellom instansene og det var lettere å trekke i samme retning i de sakene hvor nettverksmøter var etablert. Som tidligere nevnt er det naturlig å trekke en sammenheng mellom informasjonsdeling, utarbeidelse av avtaler og koordinering. Jeg merker meg likevel at tidligere forskning fremhever dette som funn og at de ansatte i barneverntjenesten som er informanter i dette prosjektet fremhever koordinering som en hensikt med møte, samt noe de forventer at nettverksmøte skal bidra til. Det er også tilfeller i min empiri som viser at nettverksmøtene bidrar til kunnskapsoverføring mellom de ulike deltagerne i møte og at foreldre, barneverntjenesten og andre instanser fremstår å samarbeide godt. Oterholm et al (2023) og Elf (1998) trekker frem at nettverksmøter kan

bidra til et bedre samarbeid mellom ulike instanser, barnet og familien. De ansatte i barneverntjenesten beskriver i sine svar på spørsmålene i skjema at å støtte foreldre, etablere gode samarbeid samt sikre medvirkning er viktige formål med nettverksmøtene. Slik jeg tolker dette er det tre kjernekomponenter som er grunnleggende for godt samarbeid mellom barnet, familien og barneverntjenesten.

De ansattes fokus på støtte, samarbeid og medvirkning understøttes av empiri fra konklusjonene fra nettverksmøtene. Under møtene uttrykker barneverntjenesten ved flere anledninger et ønske om å støtte og trygge en forelder og det er tilfeller av foreldre som uttrykker tilfredshet med samarbeidet.

Nettverksmøter kan bidra til å fremme samarbeid rundt og med familien. Dette funnet understøttes av tidligere forskning.

5.1.4 En ressursfokuset praksis

Funnet som omhandler at nettverksmøter kan benyttes til informasjonsdeling viser til en del empiri i mitt prosjekt som fremmer beskriver av barn, foreldre og nåværende situasjon med et fokus på deres ressurser. Funnet som omhandler at nettverksmøter kan fremme en ressursfokuset praksis bygger på funnet om at nettverksmøter kan benyttes til informasjonsdeling.

Gjennomgående i empirien som er i form av spørsmålsskjemaer med utfylte svar fra ansatte i barneverntjenesten og en ungdom, beskriver informantene nettverksmøte med positive ord og uttrykk. Dette understøttes av at alle utenom en informant beskrev at ikke noe negativt hadde skjedd under møte. (Oterholm et al,2023; Elf, 1998) fant i sitt prosjekt at foreldre opplevde at nettverksmøtene førte til at de i mindre grad følte seg alene og at de opplevde en anerkjennelse av de utfordringene de stod i. Forfatter setter dette i sammenheng med at nettverksmøtene bidro til en opplevelse av empowerment. De ansatte i barneverntjenesten skriver i svarene sine at det ble sagt positive ting om barnet og familien, noe de opplevde som positivt i møte. Ut ifra dette og tidligere funn setter jeg dette i sammenheng med at det kan ha vært fokus på familiens ressurser i nettverksmøte. En informant fremhever at en negativ ting som skjedde under møte var at «enkelte instanser overproblematiserte barnets situasjon». Opp mot tidligere forskning, samt annen empiri, tolker jeg dette som at problematisering av barnets situasjon ikke stod til en forventning om

ressursfokusert dialog som den ansatte i barneverntjenesten kanskje gikk inn i nettverksmøte med.

Qvale (1993) fant i sitt prosjekt at barnevernsarbeiderne opplevde nettverksmøtene spennende, interessante, effektive og mer ressursorienterte enn slik de vanligvis var vant til å arbeide. I dette prosjektet, peker empirien gjennomgående på at nettverksmøtene opplevdes positive for de ansatte i barneverntjenesten og ungdommen. Dette understøttes av at kun en ansatt i barneverntjenesten hadde en opplevelse av at noe negativt skjedde i møte. Noen få konklusjoner fra nettverksmøtene inneholdt barneverntjenestens vurdering av møte. Disse er utelukkende positive. I stor grad samstemmer informantenes beskriver av nettverksmøtene i dag, med det Qvale fant i sitt prosjekt.

Nettverksmøter kan benyttes til å fremme en ressursorientert praksis. Dette funnet samstemmer med tidligere forskning.

5.1.5 Funnene i lys av litteratur om nettverksmøter

Jeg har nå vist hvordan funnene fra dette prosjektet står i forhold til og i medvind av tidligere forskning på nettverksmøter i barneverntjenesten. Det er samlet sett få studier som har forsket på nettverksmøter brukt i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid. Jeg ser at funnene i mitt prosjekt i stor grad samsvarer med funn i eksisterende forskning om nettverksmøter.

Barneverntjenesten kan benytte nettverksmøter til å fremme informasjonsdeling, utarbeide avtaler om og følge opp tiltak, fremme samarbeid rundt og med familien samt til å sikre en ressursorientert praksis. Sett opp mot litteraturen som er forfattet om hvordan nettverksmøter kan benyttes er det mange likhetstrekk med funnene fra dette prosjektet samt eksisterende kunnskap om nettverksmøter. Størkersen (2011, s.222) beskriver at hovedhensikten med nettverksmøter som hjelpetiltak er å mobilisere familien og det private og offentlige nettverket slik at problemer kan løses. Videre at formålet kan være å koordinere instansene rundt familien og skape et helhetlig, bredspektret arbeid. Källberg et al (2018) fremmer også den koordinerende funksjonen nettverksmøte har og at nettverksmøter er nyttige når det er behov for å dele informasjon og kunnskap mellom barn familier og instanser. Nettverksmøtene kan bidra til at familie og hjelpere får et helhetsblikk på situasjonen noe som gjøre koordinering av nødvendig hjelp og oppgaver lettere. Både når jeg ser til mine funn, eksisterende forskning og litteratur fremstår det som at å benytte

nettverksmøter til å fremme samarbeid rundt barnet og familien er et vanlig formål som nettverksmøter i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid.

Både Størkersen (2011) og Källberg et al (2018) begrunner mulighetsrommet nettverksmøtet har for koordinering er at nettverksmøtene sikrer informasjonsdeling som gjør at alle deltagere i nettverksmøte får et helhetsperspektiv på situasjonen. Funnene i dette prosjektet peker på at informasjonsdeling, hvor alle deltagere i møte beskriver sitt syn på barnet og familien situasjon er sentralt i nettverksmøtene. Det fremstår som alle deltagere får mulighet til å dele den informasjonen som de fra eget ståsted ønsker å si, og at informasjonsdelingen fører til en felles forståelse av situasjonen.

Seikkula & Arnkil (2007, s. 95) fremhever at dialogen som oppstår i nettverksmøter om en felles sak, gir rom for at deltagerne i nettverksmøte kan oppleve en forenende fellesskapsfølelse. Denne fellesskapsfølelsen omforener familien, deres private nettverk samt fagpersonene som deltar i nettverksmøte. De vektlegger at grunnlaget for fellesskapsfølelsen og den felles forståelsen som deltagerne får er at deltagerne sammen finner et felles språk. Deltagernes felles språk gir mulighet for å sammen finne gode løsninger for familien. Empirien i dette prosjektet som peker på informasjonsdeling som et av prosjektets funn, inneholder mange nyanserte beskriver av barnet og foreldre og deres situasjon. Det fremkommer tydelig i empirien at barneverntjenesten benytter seg av et hverdagslig språk for å formidle sine vurderinger. Jeg setter dette i sammenheng med hva Seikkula & Arnkil fremhever at nettverksmøter kan benyttes til, og videre at de ansatte i barneverntjenesten opplevde møtene som positive. Størkersen (2011) beskriver at nettverksmøtene har som formål å sikre brukermedvirkning.

De ansatte i barneverntjenesten som er informanter i dette prosjektet beskriver at å støtte foreldre, etablere gode samarbeid, samt sikre medvirkning er viktige formål med nettverksmøtene. Det er nærliggende for meg å se en sammenheng mellom Seikkula & Arnkils fremhevelse av dialogen som oppstår i nettverksmøtene og den felles forståelsen som dialogen skaper og funn i dette prosjektet samt eksisterende forskning.

Til nå har jeg presentert funnene i mitt prosjekt hver for seg og drøftet dem i lys av aktuell forskning og teori. Jeg ser at funnene i stor grad står i et avhengighetsforhold med hverandre, og på den måten ikke oppstår uavhengig av hverandre. I de påfølgende kapitlene

vil jeg drøfte funnene sammen med formål om å sikre et helhetlig blikk på hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter i oppfølgingsarbeidet.

Qvales nettverksprosjekt (1993) har svært like funn som mitt masterprosjekt. Jeg blir nysgjerrig på hva det er med nettverksmøter som gjør at funnene fremstår like, uavhengig av tiden som har gått. I neste delkapittel vil jeg drøfte mine funn og eksisterende forskning i lys av det teoretiske grunnlaget for nettverksmøter og nettverksmøtets oppbygging.

Som beskrevet i kapittel 2, har nettverksmøte sitt utspring i flere teoretiske perspektiver. Jeg vil nå forsøke å redegjøre for hvordan funnene i dette prosjektet kan forstås ut ifra Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell.

5.2. Endringsnøkkel

I følge Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell utvikler mennesker seg som et resultat av en gjensidig påvirkning mellom individ og miljøet det er en del av (Fyrland, 2016, s. 40). Barnets mikrosystem er de nærmiljøene og arenaene som barnet ferdes på og hvor det deltar i direkte kontakt med mennesker, som for eksempel foreldre, utvidet familie og lærere. Mesosystemet innebærer kontakt, relasjon og samspill mellom de ulike mikromiljøene som barnet ferdes på. Funnene i dette prosjektet viser at nettverksmøtene bidrar til at barnets mesosystem utvides og forbedres ved at nettverksmøtene bidrar til informasjonsutveksling og felles forståelse av barnet på tvers av dets mikrosystemer. Funnene peker på at samspillet mellom barnets mikrosystemer fører til en økt og felles forståelse av barnets behov på tvers av barnets mikrosystemer og at det fremmer avtaler og oppfølging barnet og familien har behov for i sine ulike mikrosystemer. Dette gjelder private avtaler om avlastning og oppfølging av aktiviteter som er viktige i det enkelte barns hverdagsliv, hvordan barnet skal involveres og sikre medvirkning i egen barnevernssak samt tilrettelegging og oppfølging på skolen og andre fritidsarenaer. Det ser også ut til at båndene som skapes gjennom styrkingen av barnets mesosystem fremmer samarbeid rundt og med barnet og familien.

Det finnes også tilfeller i min empiri som viser at samhandlingen som foregår på mesonivå i nettverksmøtene kan bidra til at barnet og familiens eksosystem påvirkes. «PPT vil ta med seg videre at det er viktig å bare være mamma» er et eksempel som viser at instansens

erfaring fra samarbeid og kontakt med familien i nettverksmøte kan være med å påvirke instansens videre arbeid og interne forståelsespraksiser.

På bakgrunn av drøft av funnene opp mot Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell forstår jeg det som at barneverntjenesten kan benytte nettverksmøter som en endringsnøkkel i oppfølgingsarbeid av barn og ungdom. Konseptet er inspirert av den utviklingsøkologiske modellen og viser til at nettverksmøter i alle tilfeller i min empiri, tidligere forskning og litteratur om nettverksmøter fremhever at nettverksmøter kan benyttes til bedre samhandling og felles forståelse av barnet og familiens på deres mesonivå. Dette forstår jeg som at nettverksmøter kan bidra til å låse opp mellom barnet og familiens ulike mikronivåer, noe som fører til endring på de ulike nivåene barnet og familien ferdes, samt mulighet for endring og påvirkning på eksonivå.

Nettverksmøtets evne til å låse opp de ulike mikrosystemene for samhandling, fører til bedre koordinering mellom instanser og avtaler om oppfølging på barnets ulike mikronivåer som kan bidra til å bedre barnet og familiens hverdagsliv, samt tilpasset oppfølging hos de ulike representerte instansene. Disse funnene fremstår som sentrale uavhengig av tid, og overordene føringer, og kan være et resultat av at nettverksmøte kan benyttes som en endringsnøkkel i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid av barn og ungdom.

5.3 Nettverksyngergier

Eklektisk nettverksperspektiv (Fyrland, 2016, s.140) er et fagperspektiv som dekker et utvalg teorier og metoder for å jobbe med nettverksintervensjon rettet mot ulike utfordringer og problemer. Felles for teoriene er at de ser mennesket som individuelle personer, hvor alle har sine egne atferdsmønstre, verdier, behov og rettigheter. På samme tid som mennesket blir sett på som en integrert del av en større struktur. Barnet som en integrert del av familiestrukturen er mest relevant for hvordan barneverntjenester benytter nettverksmøter oppfølgingsarbeid. Mylderet av teorier som stammer fra ulike fagretninger som psykologi, sosiologi og sosialantropologi, og det eklektiske nettverksperspektivets hensikt med at den enkelte nettverksterapeut står selvstendig til å velge egne teorier til bruk, er noe som bidrar til formen på nettverksmøtene kan variere ut ifra kontekst, slik formen på nettverksmøtene i min empiri varierer. I den ene kommunen varer nettverksmøtene i 1,5, time og rammen for møte er at alle deltagere og nettverksmøteleder sitter rundt et bord. I Den andre kommunene varer nettverksmøtene i 3 timer, deltagerne sitter i en sirkel uten bord mellom

seg og nettverksmøteleder kan bytte på å sitte eller stå. Felles for dem er at de bygger på teori om de tre kompetansesystemene (Fyrland, 20016, s. 141) og nettverksspiralen.

For å kunne si noe videre om hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn og ungdom, er jeg nysgjerrig på å forstå prosjektets midlertidige funn i lys de tre kompetansesystemene, nettverksspiralen og møtelederens rolle. Hva er det som skjer i et nettverksmøte som fører til funnene i dette prosjektet?

I nettverksmøte mobiliseres de tre ulike kompetansesystemene, som stammer fra eklektisk nettverksperspektiv. I nettverksmøte er det sentralt at alle de tre kompetansesystemene bidrar med hver sin kompetanse for å sammen sikre et helhetsblikk på barnet og familien. Det tre kompetansesystemene utfyller hverandre, og kan ikke erstatte hverandre i løsningen av et problem, men problemene løses samme ved å snakke om en felles sak fra eget perspektiv og kompetanse (Fyrland, 2016, s. 142). Mine funn peker på at de ulike kompetansesystemene med hver sin kunnskap, sine perspektiver og sine måter å se situasjonen, barna og foreldrene på bidrar til at nettverksmøtene fremmer informasjonsdeling. Dette førte til nyanserte beskrivelser av barnet og familiens situasjon og behov. Videre tolker jeg at det kan ha ført til at det ble laget avtaler om oppfølging som barna hadde behov for innad i barnets egen familie. At det sosiale nettverket til barnet og familien er deltagende, fremstår vesentlig for at barnet og foreldrenes ressurser blir fremtredende og at ulike sider ved barnet og foreldrenes liv kommer til syne.

Samtlige konklusjoner fra nettverksmøter som er en del av empirien i dette prosjektet, viser at det i starten av møte ble lagt til rette for at ulike meninger og perspektiver på nåværende situasjon ble lagt frem. Nettverksmøte ble avsluttet med en konklusjon om videre oppfølging og ansvarsfordeling.

Nettverksspiralen er en modell som beskriver prosessen i et nettverksmøte (Fyrland, 2016; Størkenes, 2011). Møtelederens ansvar er å lede gruppen trygt gjennom de ulike seks fasene. Først og fremst gjennom å skape ro og rom for refleksjon hos hver enkelt møtedeltager og gi mulighet for at alle kan snakke om det de opplever er viktig for en selv. Funnene i dette prosjektet og eksisterende forskning fremhever nettverksmøtes evne til å fremme informasjon og skape felles forståelse av et barn og familien. Jeg setter dette i sammenheng med møtelederens refleksive tilnærming og evne til å legge til rette for at samtlige deltagere

får sagt det de ønsker og trenger. Størkenes (2011) beskriver at møteformen først og fremst handler om en holdning som innebærer at de tre kompetansesystemene er likeverdige og gjensidig avhengig og viktige for hverandre for å skape endring for barnet og familien. Jeg trekker klare paralleller mellom holdningsbegrepet som ligger til grunn for nettverksmøtene og anerkjennelsesbegrepet, og forstår det derfor dit hen at kanskje den viktigste funksjonen til nettverksmøte og dertil nettverksmøteleder er å legge til rette for at anerkjennelse kan oppstå mellom deltagerne.

De foreløpige funnene i dette prosjektet viser at barneverntjenesten kan benytte nettverksmøter i oppfølgingsarbeid med barn og ungdom til å fremme informasjonsdeling, lage avtaler om oppfølging av barn og foreldre, fremme samarbeid rundt og med familien og for å sikre en ressursfokuset praksis. Jeg har gjennom dette prosjektet brukt min egen forforståelse og kunnskap for å tolke funnene i lys av eksisterende forskning og litteratur om nettverksmøter i barneverntjenesten.

Etter gjennomgang av relevant forskning og litteratur innenfor barnevernsfeltet sett opp mot funnene fra dette prosjektet er det gjennomgående at nettverksmøte kan ivareta flere formål på en og samme gang. Noen formål er avklart på forhånd, og noen oppstår underveis i nettverksmøteprosessen, og de funnene jeg har kommet frem til på bakgrunn av valgt problemstilling har jeg kommet frem til gjennom analyse av skriftlige svar og konklusjoner på nettverksmøter. Det empirien fra dette prosjektet ikke peker direkte på er hva som er grunnen til at nettverksmøter oppleves positive og meningsfulle for deltagerne, slik de ansatte i barneverntjenesten gjennomgående velger å gi tilbakemelding på.

Jeg valgte å skrive masteroppgave om nettverksmøter, da jeg selv har mye erfaring med å bruk av nettverksmøter som hjelpetiltak i barnevernfaglig oppfølgingsarbeid. I første nettverksmøte jeg deltok opplevde jeg «at noe skjedde». Dette «noe», lot seg ikke forklare med ord. I ettertid har jeg hatt en nysgjerrig holdning til hva dette «noe» er. Hvordan kan man forklare hva som skjer i et nettverksmøte som fører til at det oppleves positivt, meningsfullt og på samme tid bidrar har det allsidige bruksområde innenfor barnevernfaglig oppfølgingsarbeid?

Jeg ser likhetstrekk ved min egen erfaring og det Brottveit (2013, s. 246) betegner som «nettverkseffekten». Han beskriver at det av og til under nettverksmøter oppstår øyeblikk

som oppleves kroppslige og forklarer at dette er kommunikative hendelser som blir stående i hukommelsen til deltagerne og som kollektive minner for nettverksmøte, men at en studie av samtaleforløpet i nettverksmøte ikke kan belyse det som skjer. Nettverkseffekten kan føre til endringer i form av at deltagerne endrer eller utvider forståelsen av seg selv. Han konstaterer at ordene er viktige i et nettverksmøte, men at de først og fremst er virkemidler for å «oppnå noe annet som ikke kan formuleres med ord» (Brottveit, 2013, s. 246).

Nettverksmøteleders rolle er å skape rom for annerkjennelse mellom de ulike deltagerne i nettverksmøte og lede deltagerne gjennom nettverkspiralen. Prosjektet til Brottveit var innenfor psykisk helsevern, men jeg mener det kan bidra til å belyse det som kan ligge til grunn for at nettverksmøtene oppleves av de barnevernsansatte som meningsfulle og positive, og min egen opplevelse av at «noe skjedde». Felles for nettverksmøtene innenfor barnevernsfeltet og psykisk helsevern er kanskje det at nettverksmøtets grunnholdning, de tre kompetansesystemenes tilstedeværelse og nettverkspiralen sammen fremmer en form for annerkjennelse mellom deltagerne.

På bakgrunn av egen erfaring, eksisterende teori og forskning har jeg forsøkt å komme frem til et konsept som benevner hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn og ungdom. Nettverkssynergier som konsept er inspirert av nettverksmøte som prosess og viser til at nettverksmøtets grunnelementer kan bidra til at det oppstår annerkjennelse mellom deltagerne i en nettverksprosess. Gjennom annerkjennelse vil nettverksmøte kunne føre til noe mer enn avtalene som nettverksmøte konkluderes med. Videre belyser konseptet at nettverksmøter i barneverntjenesten i kan bidra til å ivareta flere formål og oppgaver barneverntjenesten har ut ifra sitt mandat på en og samme gang.

5.4 Endringsnøkkel og nettverkssynergier i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid
Hvordan kan barneverntjenesten benytte nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn og ungdom? Funnene fra dette prosjektet viser at barneverntjenesten kan benytte nettverksmøter til å fremme informasjonsdeling, lage avtaler om oppfølging av barn og foreldre, fremme samarbeid rundt og med barn og foreldre samt til å sikre en ressursfokusert praksis. Gjennom å se disse konkrete funnene i lys av eksisterende forskning,

relevant litteratur samt nettverksmøtets teoretiske forankring kom jeg frem til to ulike konsepter som kan bidra til å belyse hvordan nettverksmøter kan benyttes i barnevernfaglig oppfølgingsarbeid.

Nettverksmøter blir benyttet som hjelpetiltak i barneverntjenesten og ifølge SSB hører det til i kategorien nettverksarbeid/samarbeid med andre tjenester. Den overordnede hensikten med nettverksmøter er å mobilisere barnet og familiens ressurser med mål om at familien får mer kontroll og styring over eget liv. Jf. Barnevernsloven §3-1 skal barneverntjenesten tilby og iverksette hjelpetiltak for barnet og foreldrene når barnet på grunn av sin omsorgssituasjon eller atferd har et særlig behov for hjelp. Hjelpetiltaket skal være egnet til å møte barnets og foreldrenes behov og til å bidra til positiv endring hos barnet eller i familien. Dette prosjektets funn peker på at nettverksmøter kan være et egnet hjelpetiltak for barn som har særlig behov for hjelpetiltak som kan bidra som en endringsnøkkel for å låse opp for samhandling mellom barnets ulike mikrosystem. Dette kan føre til godt samarbeid med og rundt barnet og familien og at det lages avtaler som kan bidra til å bedre barnet og familiens hverdagsliv.

Slik funnene i dette prosjektet peker på, kan barneverntjenester benytte nettverksmøter i oppfølging av barn og ungdom med flere ulike formål på en gang. På bakgrunn av denne oppdagelsen sett i sammenheng med egen for forståelse og teoretisk bakgrunn for nettverksmøter ble konseptet nettverkssynergier skapt. Konseptet forsøker å romme at barneverntjenester kan benytte nettverksmøter både for å nå mål om endring i barnets livs og omsorgssituasjon, men også som en aktivitet som bidrar til at barneverntjenesten får et helhetlig informasjonsgrunnlag om barnets og familiens situasjon, som ivaretar mulighet for foreldre og barns prosessmedvirkning og barneverntjenestens plikt til oppfølging av barn og foreldre etter vedtak om hjelpetiltak, jf. Barnevernsloven § 8-1.

Nettverkssynergier som konsept er inspirert av nettverksmøte som prosess og viser til at nettverksmøtets grunnelementer kan bidra til at det oppstår annerkjennelse mellom deltagerne i en nettverksprosess. Gjennom annerkjennelse vil nettverksmøte kunne føre til noe mer enn avtalene som nettverksmøte konkluderes med. Videre belyser konseptet at

nettverksmøter i barneverntjenesten i kan bidra til å ivareta flere formål og oppgaver barneverntjenesten har ut ifra sitt mandat på en og samme gang.

Kapittel 6. Oppsummering

Lov om barnevern (barnevernsloven-bvl.) trådte i kraft 1.1.2023. og i den nye barnevernsloven er det nå tatt inn en ny formålsparagraf, bvl. § 1-9 som lovfester at barneverntjenesten skal legge til rette for at barnets familie og nettverk skal kunne involveres i alle faser av barnevernssaken hvis det vurderes egnet og å være til barnets beste jf. Bvl §1-3. Hensikten med dette er at inkludering av barnet og familiens nettverk kan bidra til at barnet og foreldrene kan få hjelp og støtte der de bor og forebygge barnets behov for mer inngripende tiltak. Nettverksmøte som metode er et tiltak som innebærer direkte nettverksintervensjon. Dette er at den ansatte i barneverntjenesten og familien har direkte kontakt med barnet og familiens nettverk.

Denne oppgaven har forsøkt å belyse hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter som hjelpetiltak i oppfølging av barn og ungdom. Bakgrunnen for problemstillingen var at vurderte at det nye lovkravet stiller krav til at barneverntjenester må ha kunnskap om varierte metoder som kan fremme involvering av barnet og familiens nettverk i barnevernssaken. Nettverksmøter som metode for å fremme dette har fått lite oppmerksomhet innen forskning på barnevernsfeltet i Norge og at det derfor ville være interessant å kunne bidra til kunnskapsutvikling om hvordan benytte nettverksmøter i barneverntjenesten.

For å kunne komme frem til noen svar om hvordan barneverntjenesten kan benytte nettverksmøter som hjelpetiltak i oppfølging av barn og ungdom utarbeidet jeg et kvalitativt forskningsdesign basert på skriftlige intervjuer og observasjoner av nettverksmøter. Dessverre var det utfordrende å rekruttere informanter i barneverntjenester til prosjektet, og som følge ble designet for prosjektet endret. Empirien funnene til dette prosjektet er basert på er 10 konklusjoner fra nettverksmøter og skriftlige intervjuer som er tilknyttet 10 ulike nettverksmøter. Materialet er produsert ved to ulike barneverntjenester som benytter seg av nettverksmøter som hjelpetiltak i oppfølgingen av barn og ungdom.

Etter endt analyse pekte empirien på at barneverntjenester kan benytte nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn og ungdom til å fremme informasjonsdeling, lage avtaler om og følge opp tiltak rettet mot barn og foreldre, fremme samarbeid mellom instanser og til en

ressursorientert praksis. Funnene mine samsvarte i stor grad med tidligere forskning gjort i Norge og Sverige om nettverksmøter i barnevern- og sosiale tjenester. Jeg oppdaget likevel at funnene i dette prosjektet pekte på at nettverksmøter også kunne benyttes som en aktivitet i forbindelse med evaluering av hjelpetiltak. Helsetilsynet (2016) rettet kritikk mot barneverntjenestenes evalueringsprosesser etter en gjennomgang av 106 barnevernssaker, og det var nærliggende for meg å undre meg over om funnene i dette prosjektet kan ha sammenheng med et økt fokus på barneverntjenestens plikt til jevnlig evaluering av hjelpetiltak.

Funnen fra dette prosjektet var i sterk medvind fra tidligere forskning og litteratur om nettverksmøter. Det gjorde meg nysgjerrig på hva ved nettverksmøter som er konstant. Jeg drøftet derfor funnene opp mot teoretisk bakgrunn for nettverksmøter i barneverntjenesten. Gjennom å se egne funn i lys av tidligere forskning og teori om nettverksmøter i barneverntjenesten utviklet jeg konseptene endringsnøkkel og nettverkssynergier. Konseptene er ment som kreative kunnskapsbidrag som kan bidra til dialog om hvordan nettverksmøter i barneverntjenesten kan fremme informasjonsdeling, utarbeidelse av avtaler, samarbeid med og rundt barnet og familien og en ressursorientert praksis.

Bakgrunnen for valget om å forske på hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter som hjelpetiltak i barneverntjenesten er at jeg vurderte at det var interessant å kunne bidra til kunnskapsutvikling om nettverksmøter som metode for involvering av barn og familiers nettverk i barneverntjenestens oppfølgingsfase. Oppsummert har funnene fra dette prosjektet mange likhetstrekk med eksisterende forskning om nettverksmøter, men viser også at det i nettverksmøter kan oppstå nettverkssynergier som gjør at barneverntjenesten kan benytte nettverksmøter både for å nå mål om endring i barnets livs og omsorgssituasjon, men også som en aktivitet som bidrar til at barneverntjenesten får et helhetlig informasjonsgrunnlag om barnet og familiens situasjon, som kan ivareta muligheten for prosessmedvirkning og som kan være et ledd i barneverntjenestens evaluering av hjelpetiltak.

6.1 konklusjon og veien videre

Jeg håper og tror at konseptene jeg har utviklet i oppgaven bidrar til å kunne diskutere og gi mening til hvordan barneverntjenester kan benytte nettverksmøter i oppfølgingsarbeid på et

mer generelt plan- og at det kanskje også kan være gjenkjennelig for utøvere av barnevernfaglig praksisarbeid og barn og familier som har dette som hjelpetiltak fra barneverntjenesten.

Funnene i dette prosjektet viser at nettverksmøte som metode kan være med på å fremme prosessmedvirkning hos foreldre. I dette prosjektet lyktes jeg ikke med å inkludere barn og ungdommers perspektiver på nettverksmøter slik jeg egentlig hadde planlagt for. Jeg ser også fra tidligere forskning at barn og ungdommers perspektiver på deltagelse i nettverksmøter er mangelfulle. Det er generelt lite kunnskap om hvordan barn og ungdom opplever deltagelse i nettverksmøter. Dette vil derfor være et relevant og aktuelt tema å forske videre på hvordan barn og ungdom opplever deltagelse i nettverksmøter, og hvordan nettverksmøteprosessen eventuelt kan tilrettelegges for barn og ungdommers deltagelse.

Referanser

- Aamodt, L (2005). *Familien mellom mange hjelpere: refleksjoner i sosialfaglig arbeid*. Fagbokforlaget
- Aamodt, L. (2011). Anerkjennelse-et begrep for praksis i praksis. I L.G Aamodt et al. *Samhandling mellom barnevern og BUO. Kunnskapsutvikling i praksis*. Gyldendal
- Bakketeig, E. (2015). Ungdommers erfaringer med hjelpetiltak. I Christiansen, Ø., Bakketeig, E., Skilbred, D, Madsen, C., Havnen, J.S.K., Aarland, K & Backe-Hansen, E. *Forskningskunnskap om barnevernets hjelpetiltak*. UniResearch
- Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (2023). *Rundskriv for barneverntjenestens saksbehandling*(saksbehandlingsrundskrivet. 03/2023 [Rundskriv]
www.bufdir.no/contentassets/ed7a489b2fbf4c808e4637c037e51450/saksbehandlingsrundskrivet.pdf
- Barnevernsloven (2021). *Lov om barnevern* (LOV-2021-06-18-97).Lovdata.
<https://lovdata.no/pro/lov/2021-06-18-97>.
- Brottveit, Å. (2013). *Åpne samtaler-mer enn ord? Nettverksmøter som kommunikative hendelser, kunnskapsproduksjon og sosial strukturering* [Doktorgradsavhandling]. Universitetet i Oslo
- Elf, M (1998). *Koppleri i social regi*. I G.Forsberg & J. Wallmark. *Nätverksboken-om mötets möjligheter*. Liber
- Fyrland, L (2016). *Sosialt nettverk. Teori og praksis*. (3.utg). Universitetsforlaget
- Helsetilsynet (2019). *Det å reise vasker øynene*. Unummerert 2019
- Horverak, S. (2009). *Forskning og teori*. I S. Horverak (red.) *Familieråd og nettverksråd*. Universitetsforlaget

Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (2017). Kvalitative analysetraditioner i samfunnsvidenskabelig forskning. I M. Järvinnen & N. Mik-Meyer (Red.), *Kvalitativ analyse: Syv traditioner* (1.utg., s.9-25).

Johannessen, E. F., Rafoss, T. W. & Rasmussen, E. B. (2020) *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. (2.utg). Universitetsforlaget

Källberg, M.M., Eriksson, K.H., Ström, M. & Tenerz, B. (2018). *Engagerende nätverksmøten*. Studentlitteratur AB

Klefbeck, J & Ogden, T. (1995). *Nettverk og økologi. Problemløsende arbeid med barn og unge*. Universitetsforlaget

NESH (2016) *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. <https://www.forskningsetikk.no/globalassets/dokumenter/4publikasjoner-som-pdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskaphumaniora-juss-og-teologi>.

Otherholm, I., Syrstad, E. & Paulsen, V. (2023). *Nettverksmobilisering- familie- og nettverksorienterte tiltak. Delrapport 3 i prosjektet «Virkning av hjelpetiltak i barnevernet»*. (VID rapport 2023/5). VID vitenskapelig høgskole. https://www2.bufo.no/globalassets/global/nbbf/hjelpetiltak/nettverksmobilisering_familie_og_nettsorienterte_tiltak_delrapport_3_i_prosjektet_virkning_av_hjelpetiltak_i_barnevernet.pdf

Paulsen, V. (2022). *Barn og unges medvirkning i barnevernet*. Gyldendal

Prop.133 L(202-2021). Lov om barnevern (barnevernsloven) og lov om endringer i barnevernloven). Barne -og familiedepartementet. <https://lovdata.no/pro/#document/PROP/forarbeid/prop-133-l-202021?from=NL/lov/2021-06-18-97/%C2%A71-9>

Schellenberg, L. (2009) *Oppstartsmøter i barneverntjenesten: En kvantitativ studie av deltakernes erfaringer*. [Masteroppgave]. Høgskolen i Oslo.

Seikulla, J. & Arnkil, T.E.(2007). *Nettverksdialoger*. Universitetsforlaget

Størkersen, L. (2011). Nettverksmøter som hjelpetiltak i barneverntjenesten. I L.G. Aamodt et al. *Samhandling mellom barnevern og BUP. Kunnskapsutvikling i praksis*. Gyldendal

Thomassen, M (2020). Hermeneutikk som refleksjon og livsfortolkning. I D. Jenssen, M Kjørstad, S Seim & P. A. Tufte (red.), *Vitenskapsteori for sosial- og helsefag* (1.utg., s162-187). Gyldendal Norsk Forlag AS

Tjora, A (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (4.utg). Gyldendal Norsk Forlag AS

Qvale, K. (1993). *Nettverksprosjektet i Barnevernets regi Resursmobilisering – samarbeidsmodeller*. Bydel Sogn og Bydel Stovner.

Vedlegg 1

Spørsmålskjema barneverntjenesten før og etter nettverksmøte

1. Hva er din rolle ovenfor barnet/familien?
2. Hva er grunnen til at barneverntjenesten vurderer at nettverksmøte er en egnet aktivitet i oppfølgingsarbeidet for dette barnet?
3. Hva er målet med nettverksmøte?
4. Hva er dine forventninger til nettverksmøte?
5. Hvordan kan barneverntjenester bruke nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn?

1. Hva er din rolle ovenfor barnet?
2. Forklar hvordan konklusjonen i møte står i samsvar/avviker fra det planlagt målet?
3. Fortell om noe som skjedde i møte du vurderer som positivt for barnet og foreldre?
4. Fortell om noe som skjedde i møte du vurderer at kan være negativt for barnet og foreldre?
5. Fortell om noe som skjedde i møte du vurderer som positivt/negativt for barneverntjenesten?
6. Hvordan mener du barneverntjenester kan bruke nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn og ungdom?

Vedlegg 2

Spørsmålskjema barn og familie før og etter nettverksmøte

1. er du mor/far/barn/annet? Ring rundt riktig alternativ.
 2. Har du selv samtykket til at det avholdes nettverksmøter?
 3. Hva er grunnen til at du sa ja til at det avholdes et nettverksmøte?
 4. Hva ønsker du at nettverksmøte skal føre til for deg og familien din?
 5. Hva mener du at kan være bra med nettverksmøte?
 6. Hva mener du at kan være dårlig med nettverksmøte?
 7. Hva håper du vil skje før/under/etter møte?
-
1. er du mor/far/ungdom/annet? Ring rundt riktig alternativ.
 2. Har du selv samtykket til at det avholdes nettverksmøter?
 3. ble avtalene i møte i tråd med dine forventninger og ønsker? Forklar hvorfor/hvorfor ikke
 4. Fortell om noe som skjedde i møte som du opplever at kan være positivt for deg selv eller andre i familien din?
 5. Fortell om noe som skjedde i møte som du opplever at er positivt for noen andre i møte? (for eks. barneverntjenesten/andre inviterte)
 6. Fortell om noe som skjedde i møte som du opplever at kan være negativt for deg selv eller andre i familien din
 7. Er det noe som skjedde i møte som kan være negativt for noen andre som deltok i møte? (barneverntjenesten/andre inviterte) ?
 8. Ut ifra din erfaring med nettverksmøte: Hva mener du man kan bruke møtene til?

Vedlegg 3

Forespørsel om å bistå i masterprosjekt

Jeg er student ved Master i Barnevern ved OsloMet, og er nå i gang med min masteroppgave. Temaet for prosjektet er nettverksmøter som hjelpetilak i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid. Jeg ønsker å finne mer ut av hvordan barneverntjenesten kan bruke nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn og ungdom.

Jeg hadde satt stor pris på om barneverntjenesten med aktuelle medarbeidere kan delta i prosjektet. Deltagelse innebærer:

- Jeg får bistand til rekruttering av informanter til prosjektet blant de familier som skal følges opp/blir fulgt opp av barneverntjenesten. Dette er familier som har barn mellom 12 og 18 år, som får oppfølging fra barneverntjenesten og som har samtykket til nettverksmøter som en aktivitet i oppfølgingen fra barneverntjenesten.

Hvordan en slik rekruttering kan finne sted på en best mulig måte for familier og deres kontaktperson hos barneverntjenesten, avtales nærmere.

- Jeg får delta som observatør under et nettverksmøte for hver familie (med forbehold om at familien samtykker til dette)
- Kontaktpersonen/barnevernkonsulenten i barneverntjenesten fyller ut svar på to spørsmålsskjema.

Som observatør i nettverksmøte vil jeg være opptatt av møteprosessen, familiens involvering på møtet, hvilke temaer som snakkes om og hvilke avtaler som gjøres. Spørsmålsskjemaene til kontaktpersonene omhandler hvorfor barneverntjenesten vurderer at nettverksmøte er en egnet aktivitet for dette barnet. Mål for møte, forventninger til og erfaringer med nettverksmøte.

Ved spørsmål om prosjektet og tilbakemelding, ta kontakt med meg på sms/telefon xxx eller epost xxx

Med vennlig hilsen

Nora Teigen

Vedlegg 4

Forespørsel om å delta i masterprosjekt

Jeg er student ved Master i Barnevern ved OsloMet , og er nå i gang med min masteroppgave. Temaet for prosjektet er nettverksmøter som aktivitet i barneverntjenestens oppfølgingsarbeid. Jeg ønsker å finne mer ut av hvordan barneverntjenester kan bruke nettverksmøter i oppfølgingsarbeid av barn mellom 12 og 18 år.

Jeg vil gjennomføre datainnsamling ved observasjon av et nettverksmøte og utfylling av spørsmålsskjema. Deltagelse i prosjektet innebærer at jeg deltar som observatør under et nettverksmøte og at du og barnet ditt/foreldrene dine fyller ut svar på to spørsmålsskjemaer.

Som observatør i nettverksmøte vil jeg være opptatt av møteprosessen, din/ditt barns involvering, hvilke temaer som snakkes om og hvilke avtaler som gjøres.

Spørsmålsskjemaene omhandler dine forventninger til- og dine erfaringer med nettverksmøte. Du får utdelt et spørsmålsskjema som skal fylles ut og medbringes til nettverksmøte, og blir bedt om å fylle ut et spørsmålsskjema etter nettverksmøte. Ingen opplysninger som kan bidra til at du blir gjenkjent blir samlet inn.

Deres kontaktperson/konsulent hos barneverntjenesten blir også spurt om å delta som informant i mitt prosjekt. Som informant vil hen svare på to spørsmålsskjema som omhandler forventninger til- og erfaringer fra nettverksmøte, hvorfor barneverntjenesten vurderer at nettverksmøte er en egnet aktivitet og hva målet med møte er.

Å bistå i prosjektet er helt frivillig. Hvis du og ditt barn/du og dine foreldre ønsker å bistå er jeg i behov av at dere opphever taushetsplikten til barneverntjenesten for det enkelte nettverksmøte jeg deltar i som observatør. Dette kan trekkes tilbake når som helst, også under møte.

Ved spørsmål om prosjektet kan du ta kontakt med meg på sms/tlf: xxx eller epost: xxx

Med vennlig hilsen

Nora Teigen